

PEŁNOMOCNIK WOJEWODY
D/S ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

RAPORT
Z MONITOROWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH

w województwie białkopodlaskim za 1995 rok.

Materiały zgromadziła i opracowała
Ewa Tatarczak

Biała Podlaska 1996 rok.

PODSTAWOWE DANE O WOJEWÓDZTWIE

LUDNOŚĆ					
ogółem		miasto		wieś	
309 471		115 900		193 571	
w wieku przedprodukcyjnym		produkcyjnym		poprodukcyjnym	
93 400		166 300		49 800	
utrzymujących się z pracy w rolnictwie			poza rolnictwem		
73 281			57 272		
pełnozatrudnieni			niepełnozatrudnieni		
43 955			3 078		
bezrobotni zarejestrowani					
ogółem		w tym pobierający zasiłek		w tym absolwenci	
20 631		11 966		2 267	
stopa bezrobocia 13,6 %					
bezrobotni pozostający bez pracy					
miesiąc i mniej	2 - 3 miesiące	4 - 6 miesięcy	7 - 12 miesięcy	13 - 24 miesiące	więcej niż 25 miesięcy
1 160	2 850	3 230	5 178	4 251	3 962
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie = 589,22 zł					
w rolnictwie			poza rolnictwem		
569,34			609,10		
Budżety wszystkich gmin - razem					
łącznie dochody	wydatki	w tym na oświatę i wychowanie	na ochronę zdrowia	na opiekę społeczną	środki wydatkowane na realizację programów profilaktyki p-alkoholowej
99 523	101 300 139	16 754 041	900 404	13 535 540	24 704
liczba łóżek					
w szpitalach ogólnych	w szpitalach psychiatrycznych		w ośrodkach leczenia odwykowego		w izbach wytrzeźwień
1 806	122		15		12
LICZBA GMIN W WOJEWÓDZTWIE					
MIEJSKICH		WIEJSKICH		MIEJSKO - WIEJSKICH	
4		34		2	

CZĘŚĆ I - DANE URZĘDOWE

RYNEK ALKOHOŁOWY

W 1995 r. na terenie województwa białkopodlaskiego funkcjonowało **1230** punktów sprzedaży napojów alkoholowych; **974** punkty prowadziły sprzedaż detaliczną, **256** punktów prowadziło sprzedaż napojów alkoholowych z możliwością konsumpcji w miejscu sprzedaży (punkty i lokale gastronomiczne).

W ogólnej liczbie punktów z napojami alkoholowymi przeznaczonymi do spożycia poza miejscem sprzedaży :

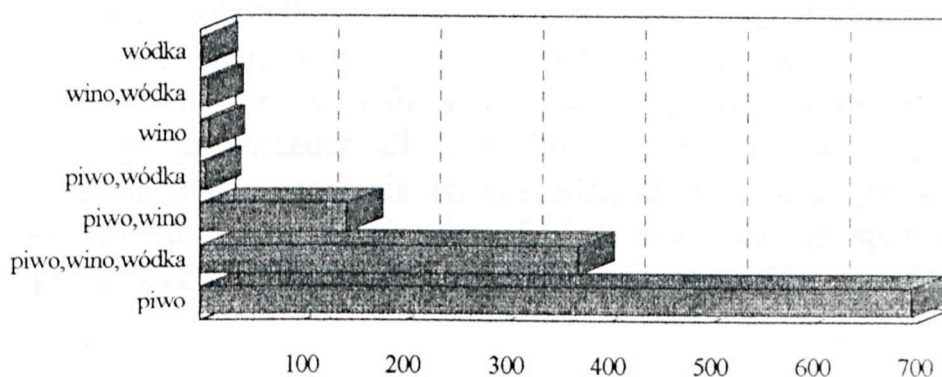
- 611 - prowadziło sprzedaż piwa,
- 237 - piwa, wina oraz napojów spirytusowych,
- 109 - piwa i wina,
- 7 - wina oraz napojów spirytusowych,
- 6 - wina,
- 3 - piwa i wyrobów spirytusowych
- 1 - wyrobów spirytusowych.

W punktach gastronomicznych wyszynk alkoholu przedstawiał się następująco:

- 133 - lokale prowadziły sprzedaż piwa, wina oraz napojów spirytusowych,
- 84 - piwa,
- 35 - piwa i wina,
- 2 - piwa oraz napojów spirytusowych,
- 2 - wina.

Rys. 1.

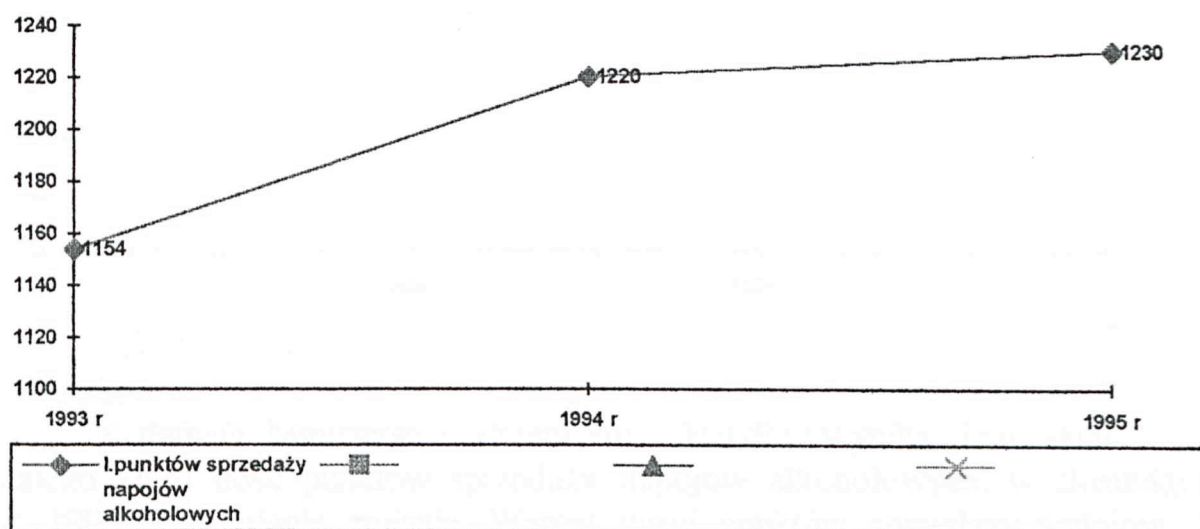
Ilościowe zestawienie punktów sprzedaży napojów alkoholowych w województwie białkopodlaskim w 1995 r. (ogółem gastronomia i detal); z uwzględnieniem zróżnicowania % zawartości alkoholu w sprzedawanych napojach.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat¹ liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w województwie białkopodlaskim sukcesywnie wzrasta. W 1993 r. odnotowano funkcjonowanie 1154 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, rok później istniało już 1220 takich punktów. Pomimo ilościowego wzrostu punktów sprzedaży napojów alkoholowych należy zauważyć rysującą się tendencję spadku dynamiki tego wzrostu, która w 95 r. wyniosła 0,8 %, w stosunku do roku poprzedniego.

Rys. 2.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w woj. białkopodlaskim w latach: 1993 - 1995.

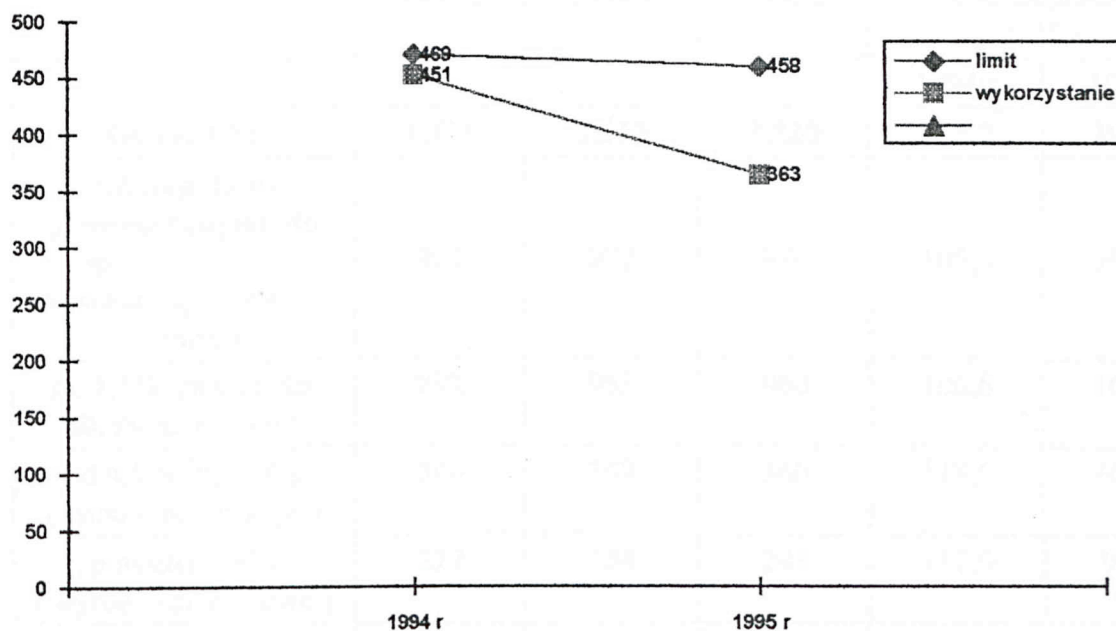

Prawdopodobnie na spadek dynamiki wzrostu ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych w województwie miało m. in. obniżenie wielkości gminnych limitów nowych zezwoleń na sprzedaż napojów spirytusowych. W 1995 r. w skali województwa przyjęto limit 458 nowych zezwoleń na sprzedaż alkoholu, który wykorzystano w 79 % -ach, wydając w sumie 363 zezwolenia na sprzedaż detaliczną alkoholu. (Dla porównania w 1994 r. limit wynosił 469 zezwoleń na sprzedaż alkoholu, który wykorzystano w 96 % -ach, wydając 451 zezwoleń).

¹ Na podstawie danych statystycznych z Wydziału Handlu Urzędu Wojewódzkiego w Białej Podlaskiej.

Rys. 3.

limity zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ich wykorzystanie w latach: 94 - 95; analiza porównawcza.

Z danych Ministerstwa Przemysłu i Handlu ² wynika, iż w skali całego kraju ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w stosunku do 1994 r. nie uległa zmianie. Wzrost ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych w województwie białkopodlaskim świadczy o wyłamywaniu się tego obszaru z krajowej tendencji nie rozbudowywania sieci dystrybucji alkoholu.

Warto również zauważyć, iż ubiegły rok przyniósł spadek ilości mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży alkoholu, osiągając wielkość **252 mieszkańców / 1 punkt sprzedaży**. ³

² Biuletyn Informacyjny Ministerstwa Przemysłu i Handlu, kwiecień 1996 r.

³ Średnia krajowa liczby mieszkańców / 1 punkt sprzedaży alkoholu osiągnęła wartość: 243. (na podst. "Biuletynu MPiH" kwiecień 1996 r.)

Tabela 1.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w województwie białskopodlaskim w latach: 1993 - 1995.

	1993 r	1994 r	1995 r	Rok poprzedni = 100	
				1994 r	1995 r
OGÓŁEM	1,154	1,220	1,230	105,7	100,8
1.Z napojami przeznaczonymi do spożycia poza miejscem sprzedaży - razem	921	972	974	105,5	100,2
do 4,5% zawartości alkoholu (piwo)	892	953	960	106,8	100,7
od 4,5% do 18% (wino i inne napoje)	300	357	360	119,0	100,8
powyżej 18% (wyroby spirytusowe)	227	254	248	111,9	97,6
2.Z napojami przeznaczonymi do spożycia w miejscu sprzedaży - razem	233	248	256	106,4	103,2
do 4,5% zawartości alkoholu (piwo)	231	244	254	105,6	104,1
od 4,5% do 18% zawartości alkoholu (wino i inne napoje)	131	168	169	128,2	100,6
powyżej 18% zawartości alkoholu (wyroby spirytusowe)	95	128	135	134,7	105,5

Tabela 2.

Liczba mieszkańców (od 0 lat) przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w poszczególnych miastach i gminach województwa białskopodlaskiego w 1995 r.

Jednostka administracyjna	1994 rok		1995 rok	
	Liczba punktów sprzedaży alkoholu	Liczba mieszkańców na 1 punkt sprzedaży	Liczba punktów sprzedaży alkoholu	Liczba mieszkańców na 1 punkt sprzedaży
OGÓŁEM	1220	253	1230	252
1.m. Biała Podlaska	171	325	183	306
2.m. Międzyrzec Podlaski	76	234	80	225
3.m. Radzyń Podlaski	40	416	38	437
4.m. Terespol	30	200	33	184
5.m i g Łosice	50	235	39	305
6.m i g Parczew	76	205	72	218
7.g. Biała Podlaska	44	249	42	264
8.g. Czemierniki	13	385	9	554
9.g. Dębowa Kłoda	27	156	25	167
10.g. Drelów	17	352	20	300
11.g. Hanna	17	217	20	185
12.g. Huszlew	14	247	16	214
13.g. Jabłoń	25	184	23	202
14.g. Janów Podlaski	33	180	32	184
15.g. Kodeń	21	217	20	227
16.g. Komarówka Podlaska	22	246	22	248
17.g. Konstantynów	19	218	20	207
18.g. Kąkolewnica	28	317	23	386
19.g. Leśna Podlaska	17	277	19	250
20.g. Łomazy	22	274	19	315
21.g. Międzyrzec Podlaski	35	299	40	262
22.g. Milanów	18	253	16	289
23.g. Olszanka	14	260	15	243
24.g. Piszczac	31	127	29	269
25.g. Platerów	22	247	21	258
26.g. Podedwórze	14	154	15	140
27.g. Radzyń Podlaski	20	400	19	424
28.g. Rokitno	13	283	15	242
29.g. Rossosz	8	323	7	368
30.g. Sarnaki	45	129	48	121
31.g. Siemień	29	223	15	192
32.g. Sławatycze	13	223	15	192
33.g. Sosnówka	13	247	15	209
34.g. Stara Kornica	28	197	29	190
35.g. Terespol	29	262	31	243
36.g. Tucznia	17	241	18	225
37.g. Ulan Majorat	22	287	21	302
38.g. Wisznice	24	240	31	186
39.g. Wołyń	37	215	33	238
40.g. Zalesie	26	179	25	186

W 50 % miast i gmin województwa białkopodlaskiego ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w stosunku do roku poprzedniego wzrosła, w 47,5% gmin spadła, w jednej gminie nie uległa zmianie.

Zaprezentowane powyżej wyniki, opisujące dostępność mieszkańców

do punktów sprzedaży napojów alkoholowych sugerują znaczne zróżnicowanie w poszczególnych gminach. W przypadku 38% jednostek administracyjnych liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przekracza średnią wojewódzką, 62% gmin plasuje swoje wyniki poniżej tej średniej.

Największą liczbę mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży alkoholu odnotowano w :

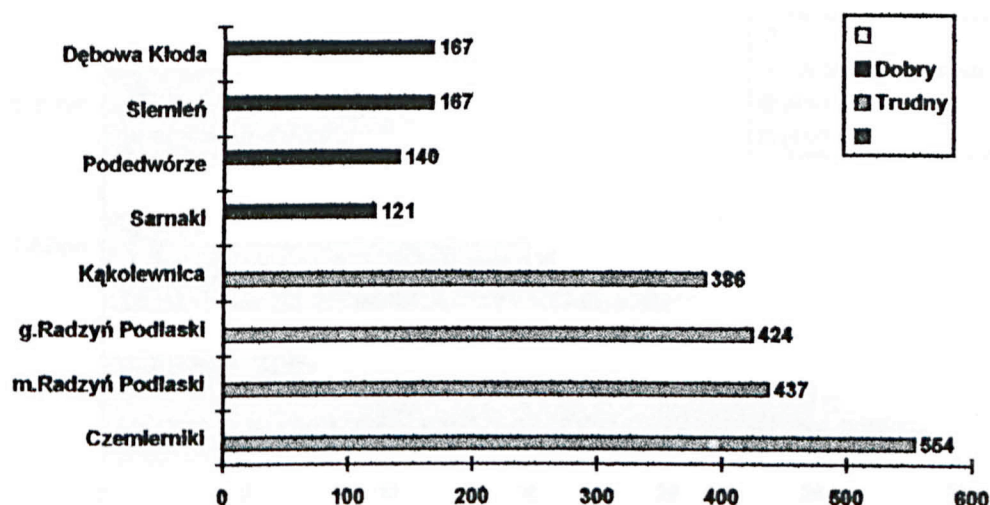
- 1/.g.Czemierniki 554
- 2/.m.Radzyń Podlaski 437
- 3/.g. Radzyń Podlaski 424
- 4/.g. Kąkolewnica 386

Gminami o najlepszej dostępności mieszkańców do punktów sprzedaży napojów alkoholowych są:

- 1/.g.Sarnaki 121
- 2/.g.Podedwórze 140
- 3/.g.Siemień 167
- 4/.g.Dębowa Kłoda 167

Rys. 4.

Gminy o najlepszej i najtrudniejszej dostępności do punktów sprzedaży napojów alkoholowych; analiza porównawcza.

Rynek alkoholowy województwa, rozpatrywany w kontekście % -owej zawartości alkoholu w oferowanych napojach, zdominowany jest przede wszystkim przez piwo. Białkopodlaskie zajmuje czwarte miejsce w kraju pod względem największej liczby mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży z napojami o zawartości powyżej 18 % alkoholu. Wskaźnik ten to **808 osób / na 1 punkt sprzedaży**.⁴

⁴ Średnia krajowa to 432 mieszkańców na jeden punkt sprzedaży napojów o zawartości powyżej

W ościennych województwach liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów o zawartości powyżej 18 % alkoholu kształtuje się następująco:

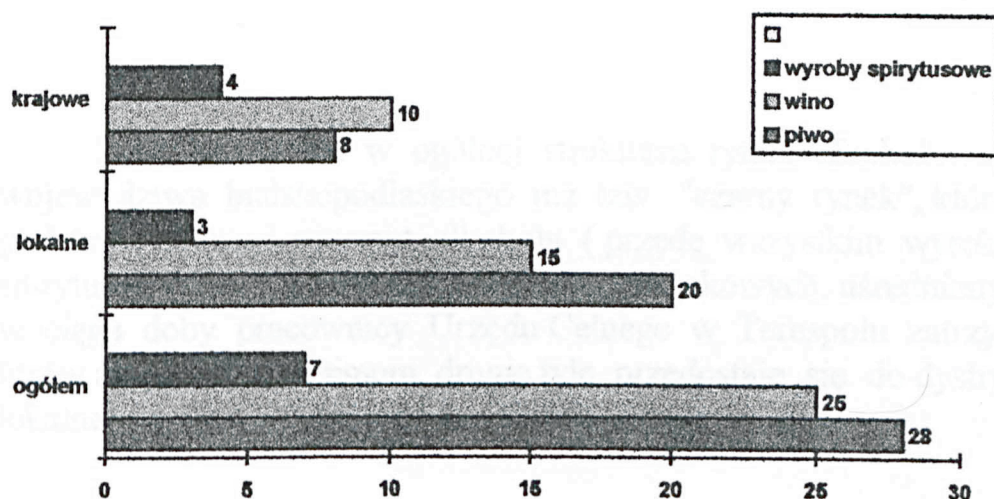
- 1/.białostockie - 600 osób,
- 2/.chełmskie - 336 osób,
- 3/.lubelskie - 445 osób,
- 4/.siedleckie - 1222 osoby.

W województwie białkopodlaskim działają 34 hurtownie napojów alkoholowych, w tym 24 zarejestrowane lokalnie oraz 10 zarejestrowanych na terenie kraju a prowadzących obrót hurtowy napojów alkoholowych m.in. na naszym terenie.

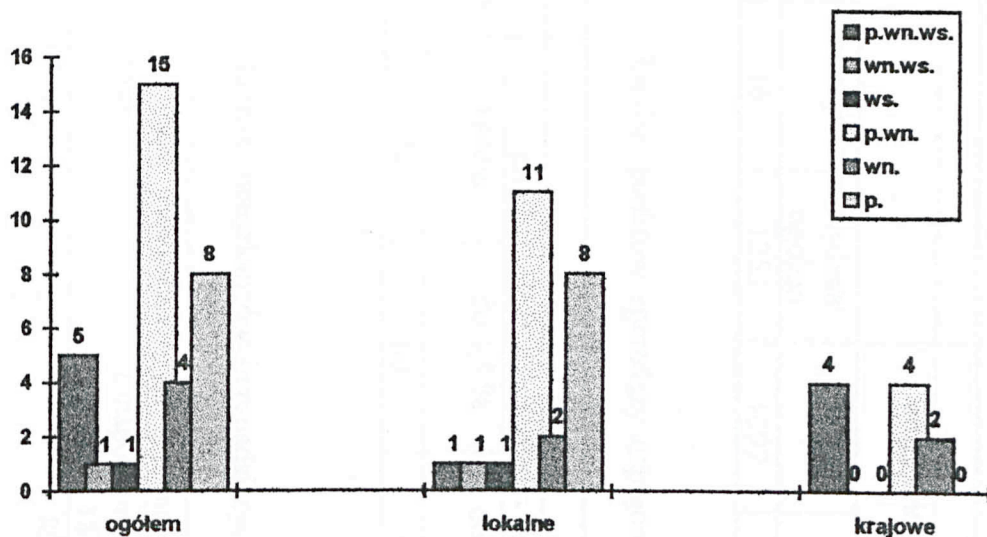
Rys. 5.

Hurtownie prowadzące sprzedaż określonych rodzajów napojów alkoholowych w województwie białkopodlaskim.

A/.

B/.

*p - piwo,**wn. - wino**ws. - wyroby spirytusowe*

Znaczący udział w ogólnej strukturze rynku alkoholowego województwa białostockiego ma tzw. "czarny rynek", którego podstawę stanowi przemysł alkoholu (przede wszystkim wyrobów spirytusowych) z Białorusi. Według szacunkowych, uśrednionych danych, w ciągu doby pracownicy Urzędu Celnego w Terespolu zatrzymują 1000 litrów alkoholu, a minimum drugie tyle przedostaje się do dystrybucji lokalnej w ramach oficjalnego, dozwolonego wwozu.

ALKOHOL A ZDROWIE

Nadużywanie alkoholu wpływa ujemnie na cały organizm. Najciężej uszkodzona przez alkohol bywa zwykle wątroba, w której ogniskuje się jej metabolizm. Główne zmiany patologiczne w wątrobie to stłuszczenie, zapalenie i marskość. Drugą poważną grupę schorzeń związaną z nadużywaniem alkoholu stanowią zapalenia trzustki.

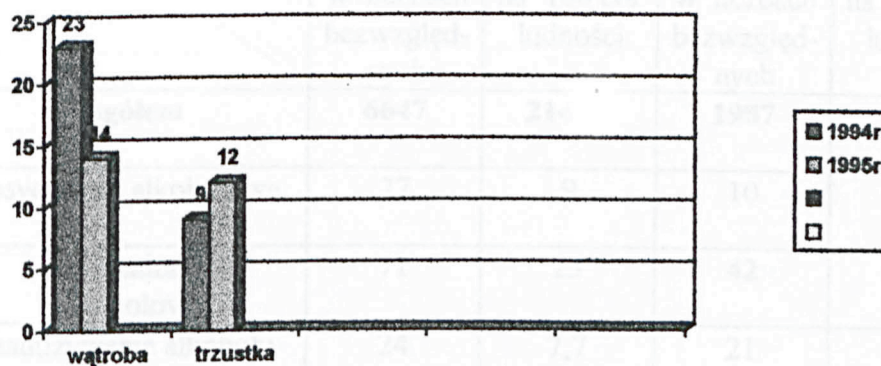
Długotrwałe nadużywanie alkoholu hamuje funkcjonowanie układu immunologicznego, co powoduje zwiększoną podatność na choroby zakaźne. Zarówno ostre, jak i przewlekłe picie alkoholu powoduje wielorakie zaburzenia neurologiczne, włącznie z zaburzeniami świadomości, upośledzeniem sprawności ruchowej, zaburzeniami odżywiania układu nerwowego i neurologicznymi konsekwencjami alkoholowej choroby wątroby.

W niniejszym opracowaniu skoncentrujemy się na niektórych aspektach zdrowotnych związanych z nadużywaniem alkoholu.

W 1995 r. na terenie województwa hospitalizowano 14 chorych z powodu marskości wątroby oraz 12 chorych z przewlekłym zapaleniem trzustki.⁵ Wielkości te sugerują, iż w stosunku do 1994 r. nastąpił 39 % - owy spadek przypadków hospitalizacji marskości wątroby oraz 33 % - owy wzrost leczonych szpitalnie przewlekłych zapaleń trzustki. Liczba zgonów, z powodu wyżej wymienionych schorzeń, w stosunku do roku poprzedniego, w zasadzie nie uległa zmianie.

Rys. 6.

Hospitalizowani z powodu marskości wątroby oraz przewlekłego zapalenia trzustki w latach 1994 - 1995; analiza porównawcza.

⁵ Dane na podstawie analizy co dziesiątej karty leczenia szpitalnego.

Tabela 3.

Hospitalizowani z powodu marskości wątroby oraz przewlekłego zapalenia trzustki

		Liczba hospitalizowanych w województwie		Liczba zgonów w województwie ⁶	
		ogółem	na 100 tys. ludności	ogółem	na 100 tys. ludności
1.	marskość wątroby	14	4,5	37	12
2.	przewlekłe zapalenie trzustki	12	3,8	6	1,9

W minionym roku w szpitalach województwa białkopodlaskiego hospitalizowano 77 osób z powodu **indoksykacji alkoholowych** (czyli **25/ 100 tys.** ludności - od 0 lat).

Osoby z problemem alkoholowym trafiały przede wszystkim do Poradni Zdrowia Psychicznego, Poradni Odwykowych oraz do stacjonarnych Oddziałów Psychiatrycznych.

W **Poradniach Zdrowia Psychicznego** pacjenci z problemem alkoholowym stanowili 2 % ogółu leczonych.

Tabela 4.

Leczeni w Poradniach Zdrowia Psychicznego wg rozpoznania.

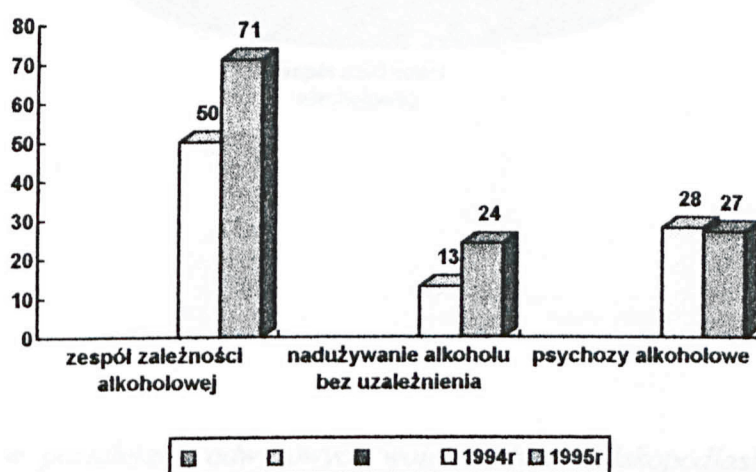
		leczeni ogółem		w tym po raz pierwszy	
		w liczbach bezwzględnych	na 100 tys. ludności	w liczbach bezwzględnych	na 100 tys. ludności
1.	ogółem	6647	2147,8	1987	642
2.	psychozy alkoholowe	27	9	10	3,2
3.	zespół zależności alkoholowej	71	23	42	13,5
4.	nadużywanie alkoholu bez uzależnienia	24	7,7	21	6,8

⁶ W 1994 r. wskaźnik zgonów, na 100 tys. mieszkańców, z powodu marskości wątroby wynosił : 13,1 a z powodu przewlekłego zapalenia trzustki : 1,9.

W 1995 r., w stosunku do roku poprzedniego, ilość pacjentów Poradni Zdrowia Psychicznego z rozpoznaniem zespołu zależności alkoholowej wzrosła o 42%, z rozpoznaniem nadużywania alkoholu bez uzależnienia - o 84%, ze stwierdzonymi psychozami alkoholowymi spadła o 4%.

Rys. 7.

Leczeni w poradniach zdrowia psychicznego z powodu psychotycznych i niepsychotycznych zaburzeń psychicznych o podłożu alkoholowym, w latach: 94 - 95.

W minionym roku, w **Poradniach Odwykowych** województwa, zarejestrowanych było 823 pacjentów - o 18,6 % więcej niż w 1994 r.

Tabela 5.

Leczeni w Poradniach Odwykowych wg rozpoznania w 1995 r.

		leczeni ogółem		w tym po raz pierwszy	
		w liczbach bezwzględnych	na 100 tys. ludności	w liczbach bezwzględnych	na 100 tys. ludności
1.	ogółem	823	266	307	99
2.	psychozy alkoholowe	55	18	14	4,5
3.	zespół zależności alkoholowej	647	209	241	78
4.	nadużywanie alkoholu bez uzależnienia	68	22	47	15

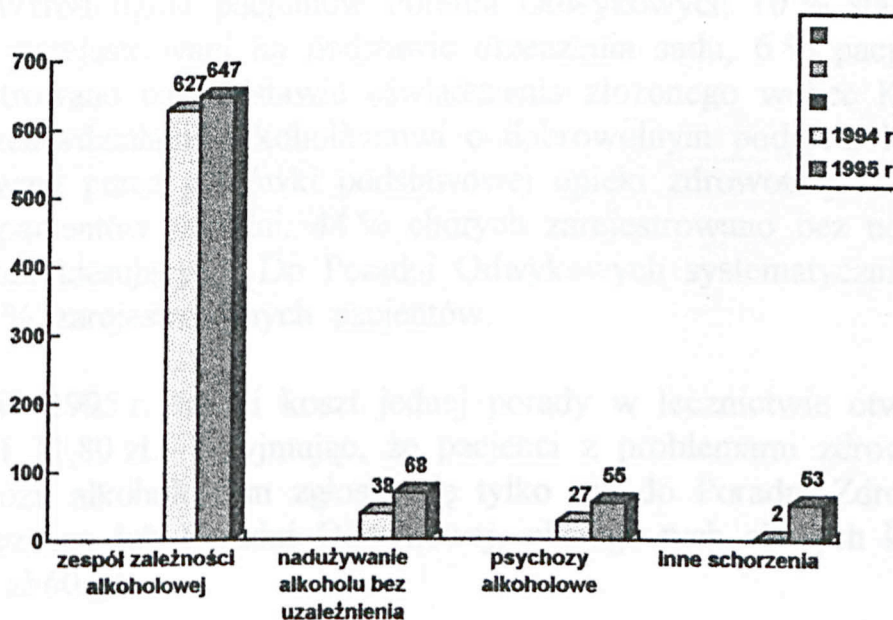
Rys. 8.

Leczeni w Poradniach Odwykowych w 1995 r., wg rozpoznania.

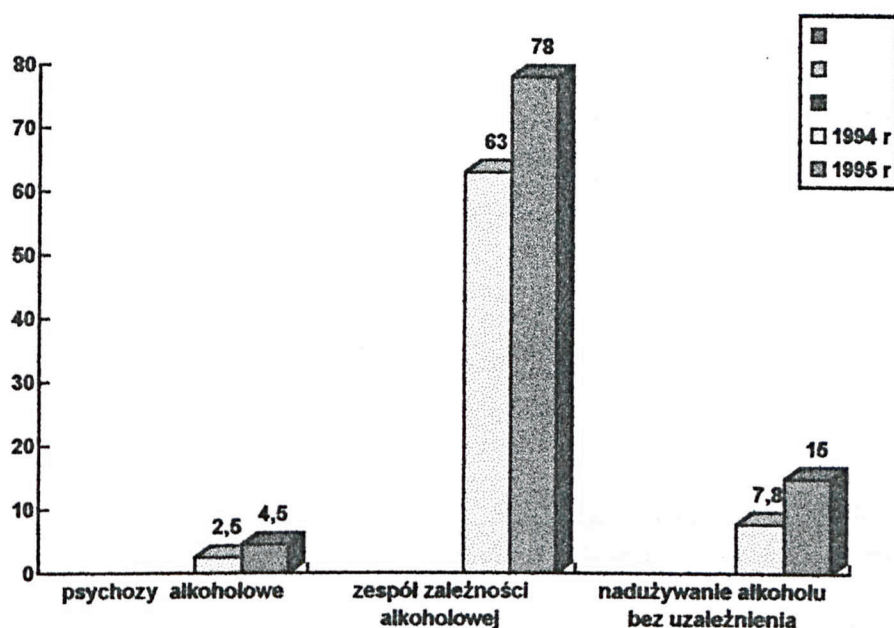
Rys. 9.

Leczeni w poradniach odwykowych województwa białkopodlaskiego w latach : 1994 - 1995; analiza porównawcza - wg rozpoznania.

Rys.10.

Pacjenci Poradni Odwykowych leczeni po raz pierwszy - wg rozpoznania, w przeliczeniu na 100 tys. ludności, (analiza porównawcza lat: 1994 - 1995).

Wśród ogółu pacjentów Poradni Odwykowych 10 % stanowili chorzy zarejestrowani na podstawie orzeczenia sądu, 6 % pacjentów zarejestrowano na podstawie oświadczenia złożonego wobec Komisji d/s przeciwdziałania alkoholizmowi o dobrowolnym podjęciu leczenia. Skierowani przez placówki podstawowej opieki zdrowotnej to 0,7 % ogółu pacjentów poradni. 44 % chorych zarejestrowano bez udziału jednostek kierujących. Do Poradni Odwykowych systematycznie zgłasza się 52 % zarejestrowanych pacjentów.

W 1995 r. średni koszt jednej porady w lecznictwie otwartym wynosił 11,80 zł.⁷ Przyjmując, że pacjenci z problemami zdrowotnymi o podłożu alkoholowym zgłosili się tylko raz do Poradni Zdrowia Psychicznego lub Poradni Odwykowej, obsługa tych chorych kosztowała 10 525 zł 60 gr.

⁷ Na podst. danych z "Informatora statystycznego służby zdrowia województwa białkopodlaskiego za 1995 r.", wydanego przez WZE-OSZ, czerwiec 1996r., str. 78.

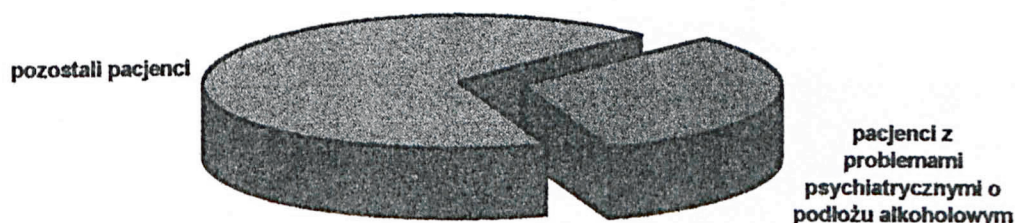
W Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Suchowoli oraz na oddziałach psychiatrycznych szpitali rejonowych województwa białkopodlaskiego leczonych było 448 chorych z rozpoznaniem zespołu uzależnienia alkoholowego, w tym u 60 pacjentów stwierdzono występowanie psychoz alkoholowych (wskaźniki na 100 tys. ludności odpowiednio wynoszą: 144 oraz 19).

W stosunku do roku poprzedniego, ilość hospitalizowanych z powodu w/w schorzeń wzrosła o 46%.

Średnie, szacunkowe koszty leczenia pacjentów oddziałów psychiatrycznych, leczonych z powodu uzależnienia od alkoholu, wyniosły 1 274 560 zł.⁸

Rys. 11.

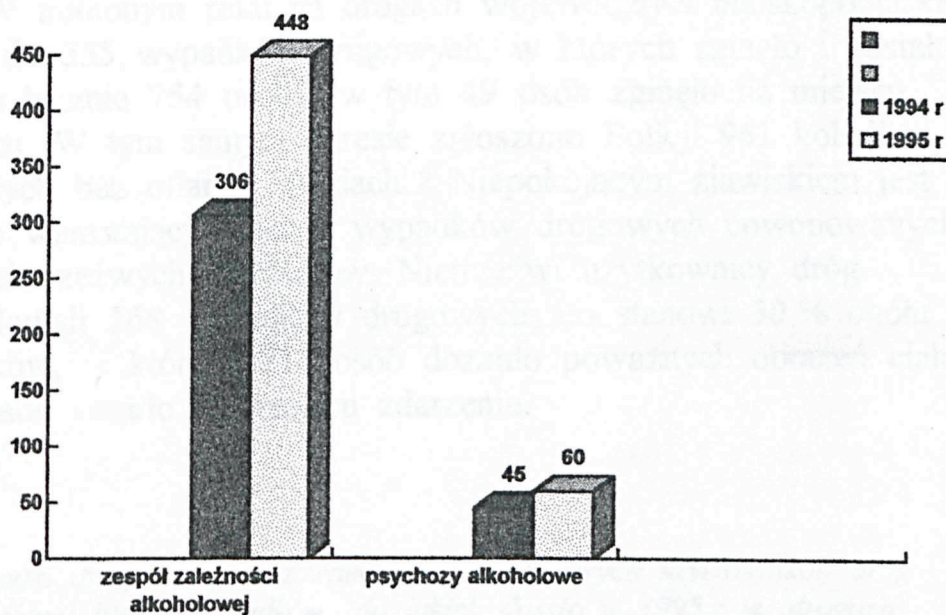
Leczeni w lecznictwie zamkniętym, na oddziałach psychiatrycznych, z powodu zespołu uzależnienia alkoholowego/psychoz alkoholowych, w stosunku do ogółu pacjentów tych oddziałów

⁸ "Informator statystyczny służby zdrowia woj. białkopodlaskiego za 1995 r.", czerwiec 1996 r. str. 65 i 73 - przeciętny pobyt chorego na oddziale, w dniach - 63; średni koszt jednego leczonego w lecznictwie zamkniętym na oddziale psychiatrycznym - 2 845 zł.

Rys. 12.

Chorzy w Psychiatrycznych Oddziałach Stacjonarnych wg rozpoznania;
analiza porównawcza lat: 1994 - 1995.

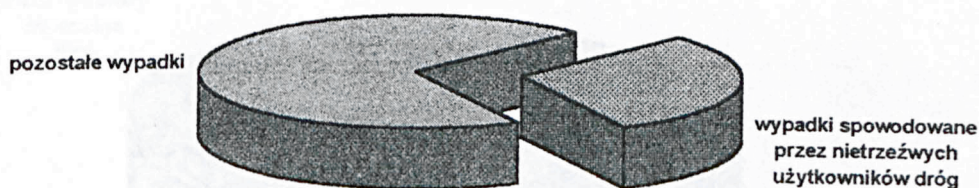
ZABURZENIA ZACHOWANIA SPOWODOWANE NIETRZEŻWOŚCIĄ.

A/. ALKOHOL A BEZPIECZEŃSTWO NA DROGACH.

W minionym roku na drogach województwa białkopodlaskiego doszło do 555 wypadków drogowych, w których zginęło i zostało rannych łącznie 754 osoby, w tym 49 osób zginęło na miejscu wypadku. W tym samym okresie zgłoszono Policji 961 kolizji drogowych bez ofiar w ludziach.⁹ Niepokojącym zjawiskiem jest duży i ciągle wzrastający odsetek wypadków drogowych powodowanych przez nietrzeźwych kierowców. Nietrzeźwi użytkownicy dróg spowodowali 168 wypadków drogowych, co stanowi 30 % ogółu wypadków, w których 218 osób doznało poważnych obrażeń ciała a 20 osób zmarło na miejscu zdarzenia.

Rys. 13.

Wypadki drogowe spowodowane przez nietrzeźwych użytkowników dróg w ogólnej liczbie wypadków, do jakich doszło w 1995 r na drogach województwa białkopodlaskiego.

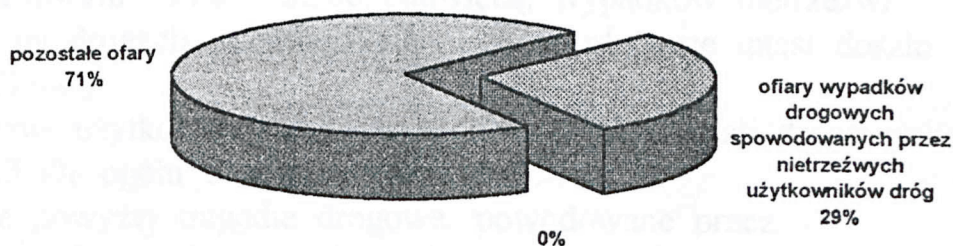
Najwięcej wypadków drogowych spowodowali nietrzeźwi:

- * kierowcy samochodów osobowych - 81,
- * rowerzyści i motorowerzyści - 19,
- * motocykliści - 17.

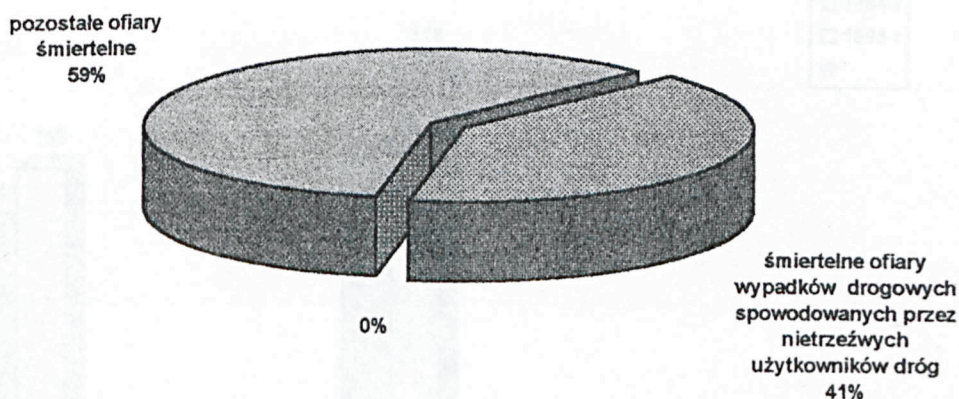
⁹ Na podstawie danych z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Białej Podlaskiej.

Rys. 14.

Ofiary wypadków drogowych spowodowanych przez nietrzeźwych użytkowników dróg w ogólnej populacji ofiar wypadków (ranni oraz zmarli).

Śmiertelne ofiary wypadków drogowych spowodowanych przez nietrzeźwych użytkowników dróg w ogólnej populacji ofiar śmiertelnych wypadków drogowych.

Nietrzeźwi kierujący spowodowali w sumie 131 wypadków drogowych, nietrzeźwi piesi - 37 wypadków.

Podstawową przyczyną wypadków drogowych powodowanych przez nietrzeźwych kierowców była:

- * nieostrożność, nieuwaga i nieprawidłowe manewry - 58 wypadków,
- * nadmierna prędkość jazdy - 46 wypadków,
- * wymuszanie pierwszeństwa przejazdu - 30 wypadków.

Nietrzeźwi piesi najczęściej powodowali wypadki drogowe wchodząc gwałtownie na jezdnię przed nadjeżdżający pojazd samochodowy - 22 wypadki. 8 nietrzeźwych pieszych zostało potrąconych przez pojazdy z powodu leżenia na jezdni.

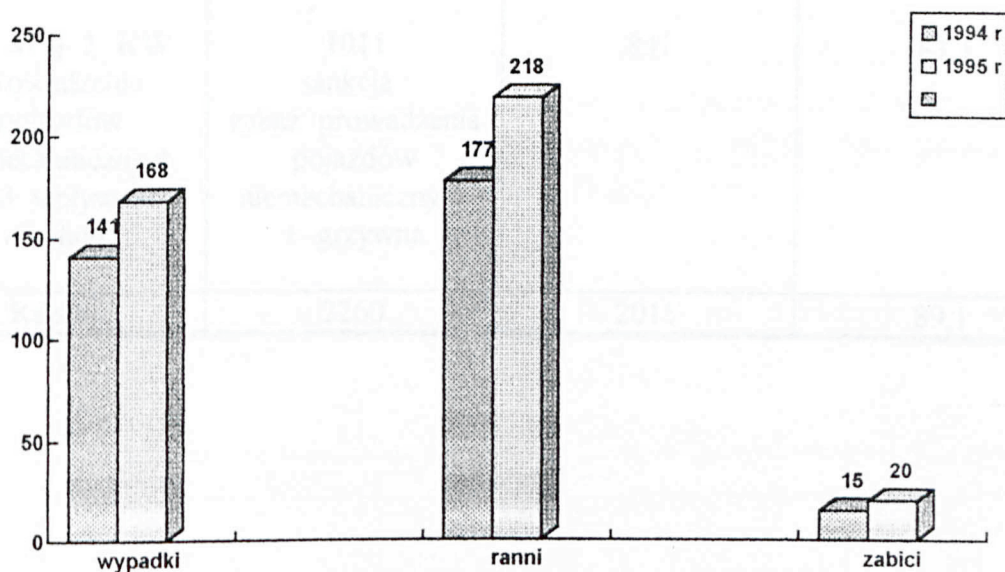
Do wypadków drogowych z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg najczęściej dochodziło w niedziele, poniedziałki i piątki, w przedziale czasowym : 14.00 - 22.00. Najwięcej wypadków nietrzeźwi spowodowali na drogach pozamiejskich - 129 (w obszarze miast doszło do 39 wypadków).

Nietrzeźwi użytkownicy dróg spowodowali 129 kolizji drogowych, co stanowi 13,4% ogółu odnotowanych kolizji.

Opisane powyżej tragedie drogowe, powodowane przez nietrzeźwych użytkowników dróg, a zwłaszcza przez kierowców, mają tendencję wzrostową. W 1995 r., w porównaniu do sytuacji na drogach w 1994 r., nastąpił ilościowy wzrost wypadków drogowych, wzrost ilości rannych oraz wzrosła liczba zabitych.

Rys.15.

Analiza porównawcza ilości wypadków drogowych spowodowanych przez nietrzeźwych użytkowników dróg oraz ilości rannych i zabitych w tych wypadkach, w latach 94 - 95.

Problemem braku bezpieczeństwa na drogach, powodowanym przez nietrzeźwych użytkowników dróg, zajmowały się również Kolegia d/s Wykroczeń.

Tabela 6.

Ilościowe zestawienie rozpatrywanych przez Kolegia d/s Wykroczeń spraw związanych ze stwarzaniem zagrożenia bezpieczeństwa na drogach przez nietrzeźwych użytkowników dróg, wg wybranych kategorii wykroczeń.¹⁰

	1994 rok	1995 rok	Rok poprzedni = 100
Wykroczenia			1995 rok
art. 86 § 2 KW zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym po użyciu alkoholu	12 sankcja: grzywna	20	166,6
art. 87 § 1 KW prowadzenie pojazdów mechanicznych pod wpływem alkoholu	1237 sankcja : zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych + grzywna	1154	93,3
art. 87 § 2 KW prowadzenie pojazdów niemechanicznych pod wpływem alkoholu	1011 sankcja : zakaz prowadzenia pojazdów niemechanicznych + grzywna	841	83,1
Razem:	2260	2015	89,1

¹⁰ Na podstawie danych z Kolegiów d/s Wykroczeń w Białej Podlaskiej oraz w Radzynie Podlaskim.

B/. ZAKŁÓCENIA PORZĄDKU PUBLICZNEGO

Osoby znajdujące się pod wpływem alkoholu często dopuszczają się wykroczeń dotyczących zakłóceń porządku publicznego. W minionym roku Kolegia d/s Wykroczeń rozpatrzyła 180 spraw z art. 51 § 2 KW (*wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu pod wpływem alkoholu*), co stanowi 75 % ogółu rozpatrywanych spraw związanych z wykroczeniami przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu. Poza tym Kolegia ustosunkowała się do 90 wniosków o ukaranie w związku z wykroczeniami przeciwko obyczajności publicznej, których dopuściły się osoby pod wpływem alkoholu.

B1/. DZIAŁALNOŚĆ INSTYTUCJONALNA W OBSZARZE DOPROWADZENIA OSÓB DO WYTRZEŻWIENIA

Instytucją powołaną do ochrony porządku publicznego przed osobami w stanie nietrzeźwym jest Izba Wytrzeźwień. Na terenie województwa białkopodlaskiego funkcjonuje jedna Izba Wytrzeźwień z siedzibą w Białej Podlaskiej. Dysponuje ona 12 łózkami w salach cztero- i trzyosobowych oraz izolatą z pasami bezpieczeństwa. Do Izby pacjenci są przyjmowani od godz. 16.00 do godz. 7.00 rano. W minionym roku **Izba Wytrzeźwień** przyjęła w sumie 1592 pacjentów spośród doprowadzonych do niej przez Policję 2169 osób. Niemożność przyjęcia wszystkich doprowadzonych osób wynikała przede wszystkim z braku wolnych miejsc w danym dniu. Wśród "pensjonariuszy" Izby znalazło się 216 osób, które kierowały pojazdami po drogach publicznych w stanie nietrzeźwym lub były uczestnikami kolizji drogowych, m. in. 18 kierowców zawodowych z WNP. 688 pacjentów po wytrzeźwieniu przekazano organom Policji.

Tabela 7.

Liczba przyjętych do Izby Wytrzeźwień w 1995 r. - ich charakterystyka wg wybranych zmiennych.

liczba przyjętych ogółem	1592
<i>wg płci:</i>	
mężczyzn	1592
kobiet	0
<i>wg częstotliwości przyjęć:</i>	
po raz pierwszy	1227
po raz drugi	248
więcej niż 2 razy	117

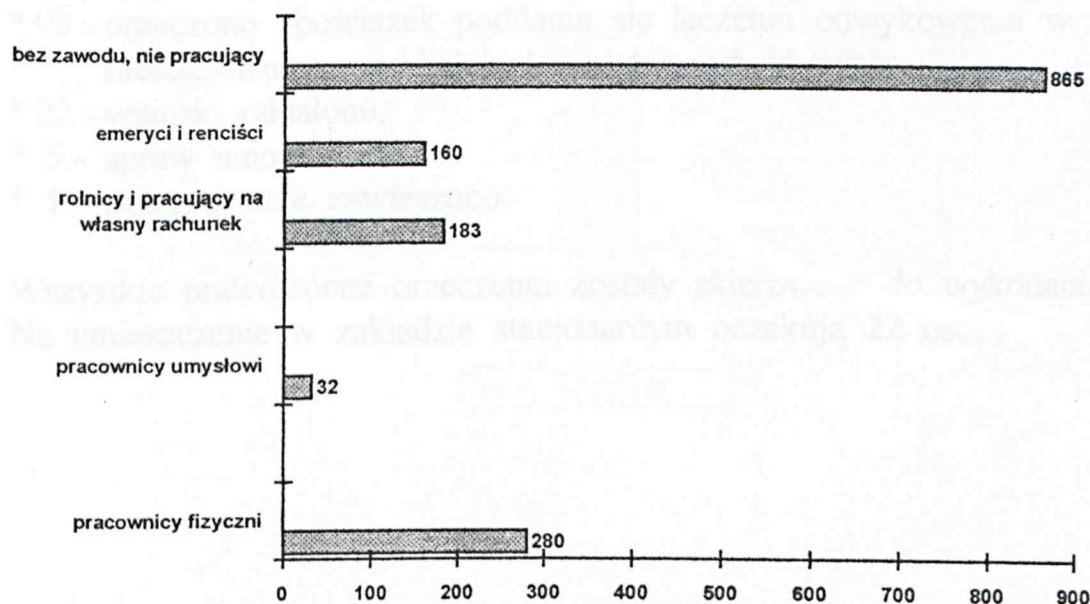
wg wieku:	
do 15 lat	0
16 - 18 lat	54
19 - 29 lat	485
30 - 39 lat	497
40 - 49 lat	411
50 - 59 lat	105
60 i więcej lat	40
wg stanu cywilnego:	
kawalerowie	592
żonaci	922
rozwiedzeni	78
wdowcy	0
wg grup społeczno-zawodowych	
pracownicy fizyczni	280
pracownicy umysłowi	32
rolnicy i pracujący na własny rachunek	183
emeryci i renciści	160
bez zawodu, nie pracujący	865

W grupie nieletnich, zatrzymanych do wytrzeźwienia odnotowano:

- 25 uczniów szkół średnich
- 6 pracujących i uczących się (przyuczenie do zawodu)
- 24 pracujących, nie uczących się.

Rys. 16.

Przyjęci do Izby Wytrzeźwień w 1995 r wg grup społeczno-zawodowych.

W pomieszczeniach dla zatrzymanych, w jednostkach policji, izolowano 154 osoby do wytrzeźwienia (w tym 10 nieletnich), co stanowi 7 % ogółu izolowanych przez policję.

Zaburzenia w zachowaniu, uwarunkowane częstym nadużywaniem alkoholu lub też uzależnieniem od niego, powtarzające się sytuacje zakłócania porządku publicznego lub też spokoju rodzinnego, znęcania się nad rodziną, prowadzą do sytuacji, gdy powołane do tego instytucje kierują do sądu wnioski o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

W 1995 r. do **Sądów Rejonowych** województwa białkopodlaskiego wpłynęły 182 wnioski o zastosowaniu obowiązku leczenia odwykowego. (wskaźnik na 100 tys. mieszkańców - 59).

Wnioskodawcami były:

Miejskie i Gminne Komisje d/s Przeciwdziałania Alkoholizmowi - 128 spraw,
Zawodowi Kuratorzy Rodzinni - 16 spraw,
Prokuratura - 40 spraw.

W obszarze działania Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej dominowały wnioski Miejskich i Gminnych Komisji d/s Przeciwdziałania Alkoholizmowi, natomiast w Sądzie Rejonowym w Radzynie Podlaskiej głównym wnioskodawcą była Prokuratura.

Sądy załatwiły w sumie 184 sprawy i wydały następujące postanowienia (zestawienie ilościowe):

- * 63 - orzeczono obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego,
- * 93 - orzeczono obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu w niestacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego,
- * 22 - wnioski oddalono,
- * 5 - spraw umorzono,
- * 1 - postępowanie zawieszono.

Wszystkie prawomocne orzeczenia zostały skierowane do wykonania. Na umieszczenie w zakładzie stacjonarnym oczekują 22 osoby.

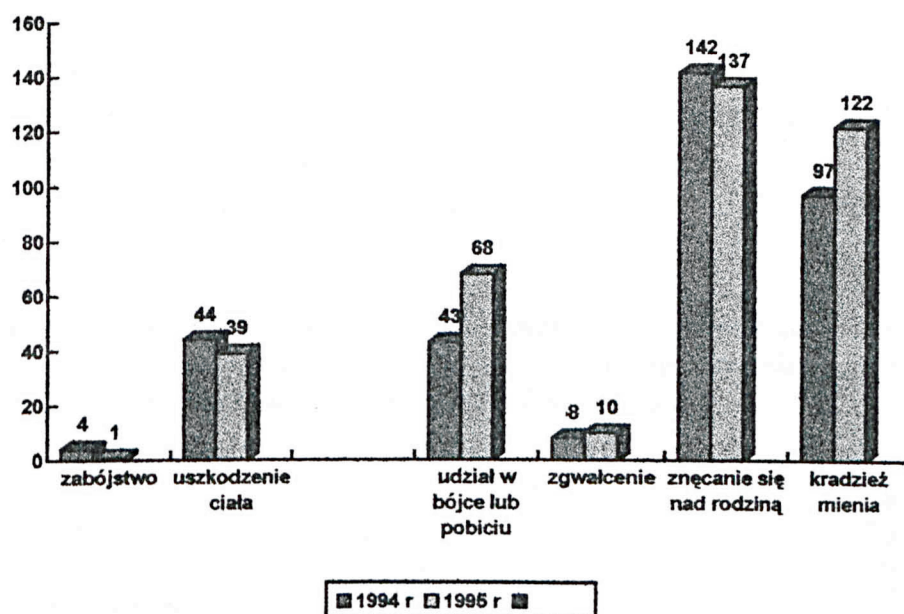
C/. PRZESTĘPSTWA

Picie lub nadużywanie alkoholu to często czynnik współtowarzyszący popełnianiu przestępstw. W 1995 roku odnotowano 699 przypadków, w których zatrzymani sprawcy znajdowali się pod wpływem alkoholu. W porównaniu do roku poprzedniego, ilość podejrzanych o popełnienie czynu karalnego "w związku z alkoholem" wzrosła o 9 %. Najwięcej zatrzymano podejrzanych (pod wpływem alkoholu) o:

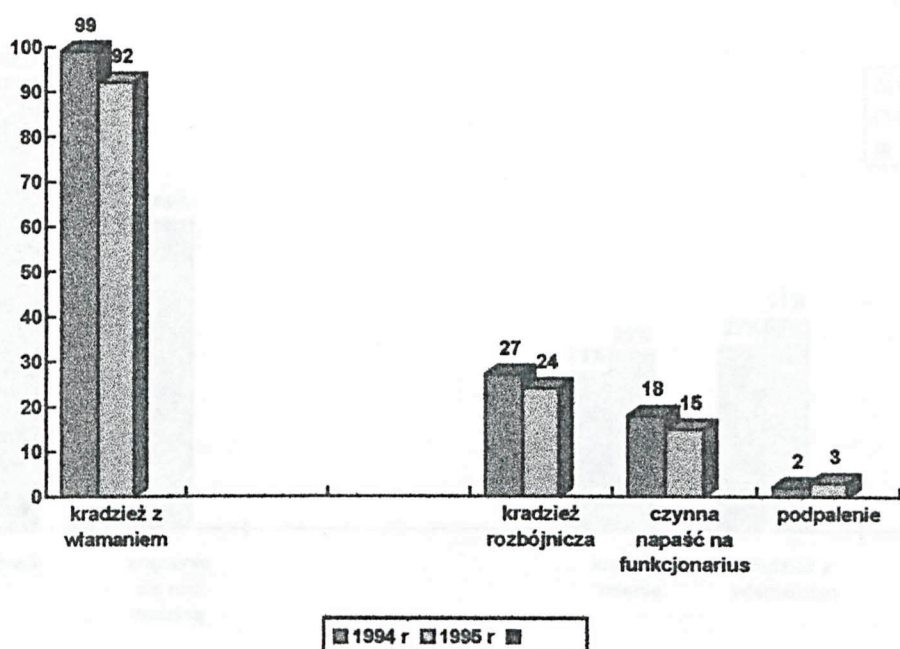
- znęcanie się nad rodziną (art. 184, 186 KK),
- kradzież mienia (art. 203, 208 KK),
- kradzież z włamaniem (art. 208 KK),
- udział w bójce lub pobiciu (art. 158, 159 KK),
- uszkodzenie ciała (art. 155 - 157 KK).¹¹

Rys. 17.

Analiza porównawcza liczby zatrzymanych podejrzanych o popełnienie czynu karalnego "w związku z alkoholem", wg wybranych kwalifikacji prawnych, w latach: 94 - 95.

¹¹ Na podst. danych z Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Białej Podlaskiej.

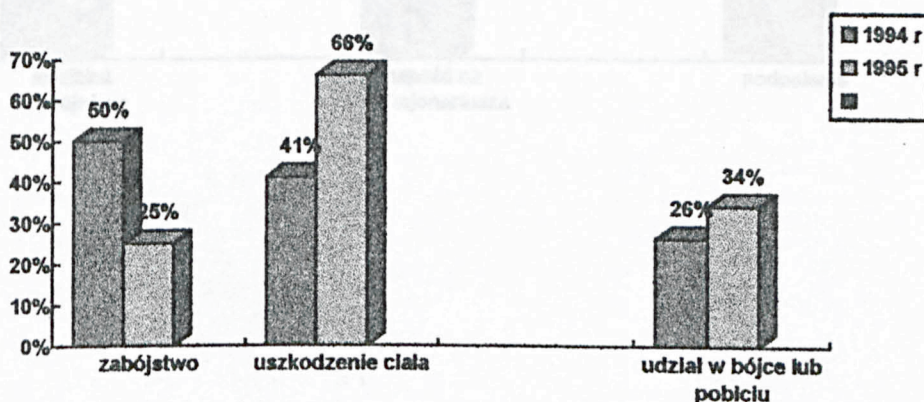

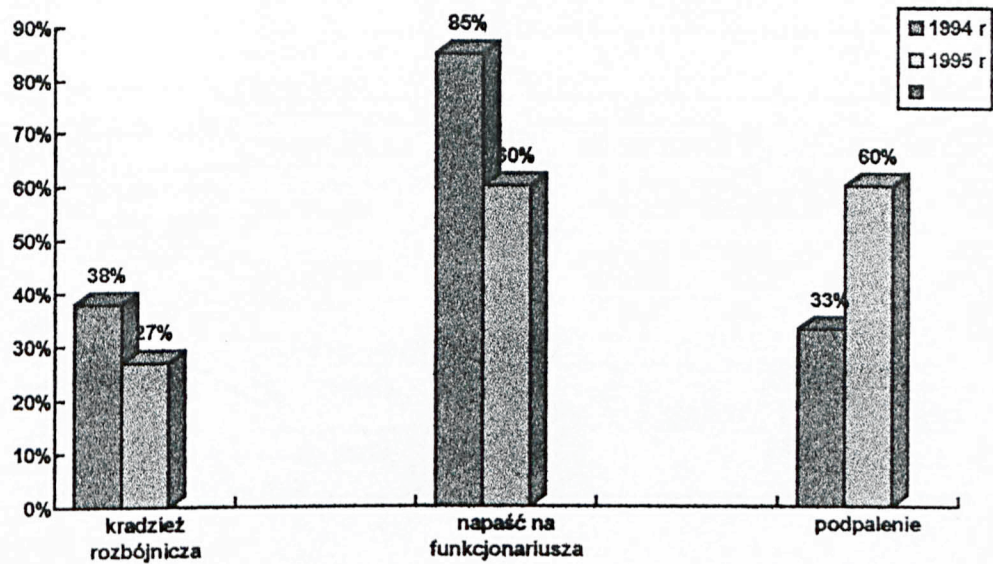
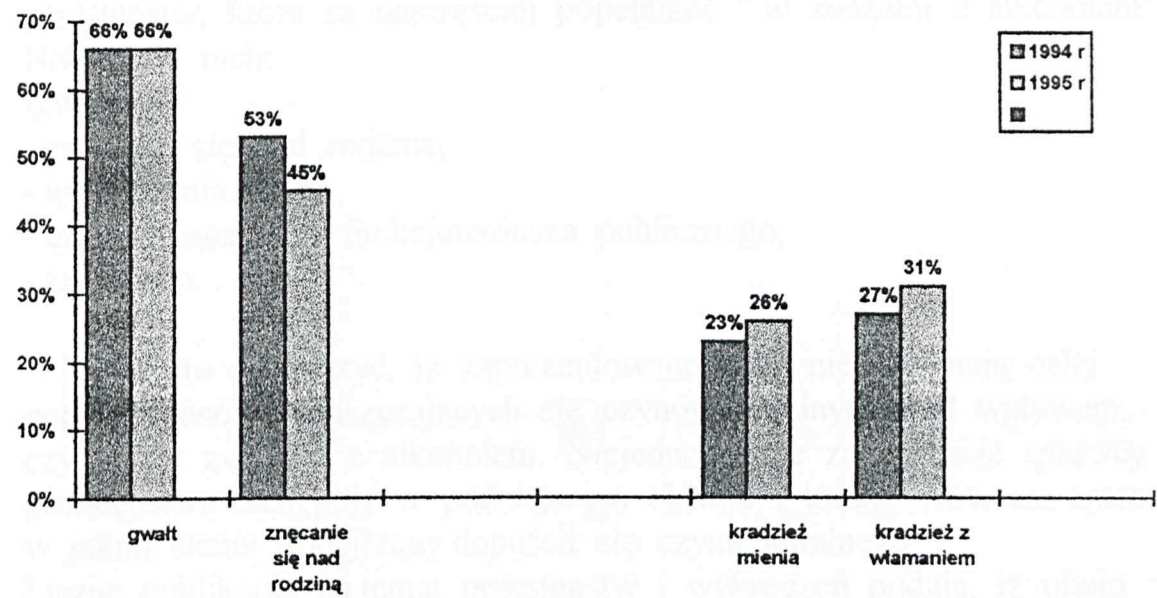
Jeżeli rozważymy w/w kategorie przestępstw w aspekcie udziału zatrzymanych podejrzanych pod wpływem alkoholu do ogólnej liczby zatrzymanych podejrzanych o dokonanie danego przestępstwa, to okazuje się, iż najczęściej "w związku z alkoholem" popełniane są następujące czyny karalne:

- gwałty, uszkodzenia ciała (66 %)
- podpalenia, czynna napaść na funkcjonariusza publicznego (60 %)
- znęcanie się nad rodziną (45 %)
- udział w bójce lub pobiciu (34 %).

Rys. 18.

Analiza porównawcza % - owego udziału zatrzymanych, podejrzanych o popełnienie przestępstwa pod wpływem alkoholu do ogólnej liczby zatrzymanych podejrzanych o dokonanie danej kategorii przestępstwa ; lata 94 - 95.

Powyższe zestawienie upoważnia do postawienia wniosku, iż na terenie województwa białkopodlaskiego dominuje pewna grupa przestępstw, które są najczęściej popełniane "w związku z alkoholem". Należą do nich:

- gwałty,
- znęcanie się nad rodziną,
- uszkodzenia ciała,
- czynna napaść na funkcjonariusza publicznego,
- zabójstwa.

Warto zaznaczyć, iż zaprezentowane dane nie obejmują całej populacji osób dopuszczających się czynów karalnych pod wpływem, czy też w związku z alkoholem. Niejednokrotnie zatrzymanie sprawcy przestępstwa następuje w późniejszym okresie i trudno wówczas orzec w jakim stanie podejrzany dopuścił się czynu karalnego.

Liczne publikacje na temat przestępstw i wykroczeń podają, iż około 50 % z nich ma dalszy lub bliższy związek ze spożywaniem alkoholu.

DANE Z KOMENDY WOJEWÓDZKIEJ POLICJI (WYDZIAŁ PREWENCJI).
- arkusz zbiorczy

kategorie przestępstw		podejrzani dorośli		podejrzani nieletni	
		ogółem	w związku z alkoholem	ogółem	w związku z alkoholem
1.	zabójstwo (art. 148 kk)	4	1	-	-
2.	nieumyślne spowodowanie śmierci	-	-	-	-
3.	uszkodzenie ciała (art. 155-157 kk)	99	39	14	3
4.	udział w bójce lub pobiciu	200	68	6	-
5.	zgwałcenie (art. 168 kk)	15	10	20	1
6.	znęcanie się nad rodziną (art.184-186 kk)	304	137	-	-
7.	kradzież mienia (art.203, 208 kk)	474	122	133	5
8.	kradzież z włamaniem	295	92	265	23
9.	kradzież rozbójnicza (art.210,211kk)	90	24	36	4
10.	czynna napaść na funkcjonariusza publicznego (art.233,234 kk)	25	15	-	-
11.	podpalenie	5	3	2	-
12.	pozostałe kwalifikacje prawne	6622	188	71	8
	razem :	8133	699	547	44
		dorośli		nieletni	
		ogółem	do wytrzeźwiania	ogółem	do wytrzeźwiania
13.	liczba izolowanych w pomieszczeniach dla zatrzymanych w jednostkach policji	2127	154	437	10

	wnioski o ukaranie skierowane przez policję do kolegów d/s wykroczeń	ogółem	z czego pod wpływem alkoholu
1.	za zakłócanie porządku publicznego	333	137
		ogółem	
2.	za wykonywanie czynności zawodowych przez osoby nietrzeźwe	66	
3.	za sprzedaż napojów alkoholowych bez wymaganego zezwolenia	18	
4.	za nabywanie lub spożywanie napojów alkoholowych bez wymaganego zezwolenia	5	
5.	za prowadzenie pojazdów po spożyciu alkoholu	2999 (1792 - poj. mechan. 1207 - poj. niemechan.)	
6.	za zakłócanie ruchu drogowego przez pieszych po spożyciu alkoholu	151	

Interwencje domowe policji - ogółem : 12505, w związku z alkoholem : 7439 (59 % ogółu interwencji domowych).

Doprowadzenie osób:

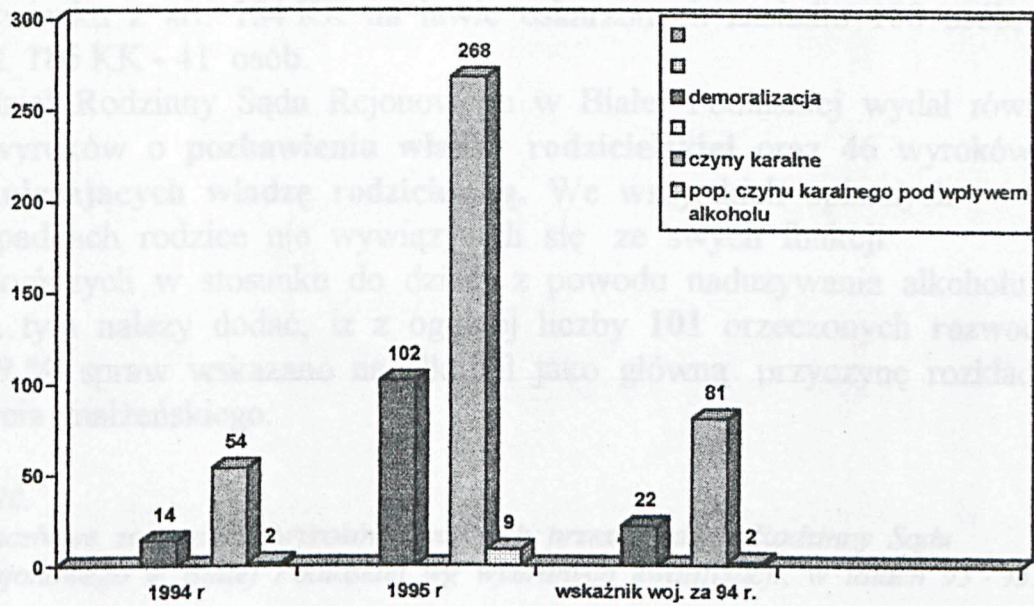
a/. do izby wytrzeźwień - 2169

b/. do miejsca zamieszkania - 289

SPRAWY KARNE WOBEC NIELETNICH. ¹²

W 1995 r. odnotowano znaczny wzrost spraw sądowych wobec nieletnich. Wydział Rodzinny Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej rozpatrzył 102 sprawy wobec nieletnich w związku z demoralizacją, które dotyczyły 167 młodocianych. W 8 % spraw nieletni byli sądzeni w związku z nadużywaniem alkoholu jako przejawem demoralizacji. Ponadto rozstrzygnięto i wydano orzeczenia w 268 sprawach w związku z czynami karalnymi, których dopuścili się nieletni. Sprawy te dotyczyły 445 osób. W 3 % analizowanych spraw czyny zabronione zostały popełnione przez nieletnich pod wpływem alkoholu.

Rys. 19.
Sprawy wobec nieletnich w związku z demoralizacją oraz czynami karalnymi w latach: 94 - 95 , rozstrzygane przez Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej (z uwzględnieniem wskaźników ogólnowojewódzkich za 1994 r.)

	Rok poprzedni = 100
	1995 r
Demoralizacja	724
Czyny karalne	496
Popelnienie czynu karalnego pod wpływem alkoholu	450

¹² Na podstawie danych Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej.

WPLYW ALKOHOLU NA ŻYCIE RODZINNE.

W życiu rodzinnym pijaństwo i alkoholizm (najczęściej mężczyzny) jest siłą niszczącą, destrukcyjną. W rodzinach z problemem alkoholowym często dochodzi do aktów przemocy (zarówno fizycznej jak i psychicznej), awantur, ubóstwa. Proces wychowawczy zostaje poważnie zaburzony, rodzina jest dysfunkcyjna. Alkoholizm jednego ze współmałżonków jest również przyczyną rozwodów.

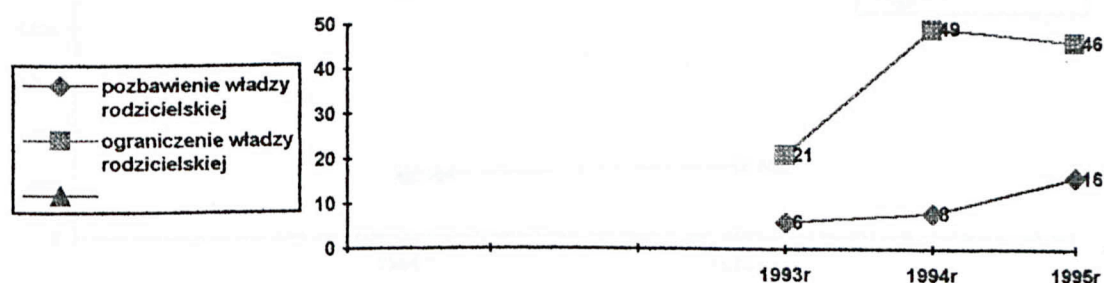
Z powodu awantur domowych o podłożu alkoholowym organa policji interweniowały w ub. roku **7 439** razy, co stanowi **59 %** wszystkich interwencji policji. Liczba ta wskazuje na 5 %-owy wzrost interwencji domowych policji, w stosunku do roku poprzedniego.

W analizowanym okresie rejestry policyjne odnotowały 304 sprawy związane ze znęcaniem się nad rodziną (*art. 184, 186 KK*). W przypadku **137** podejrzanych stwierdzono jednoznacznie, iż do aktów przemocy doszło pod wpływem alkoholu.

W tym samym okresie Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej rozpatrzył **149** spraw związanych ze **znęcaniem się nad rodziną**. W związku z *art. 184 KK* na ławie oskarżonych zasiadło 108 osób, z *art. 186 KK* - 41 osób. Wydział Rodzinny Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej wydał również **16** wyroków o **pozbawieniu władzy rodzicielskiej** oraz **46** wyroków **ograniczających władzę rodzicielską**. We wszystkich opisanych przypadkach rodzice nie wywiązywali się ze swych funkcji opiekuńczych w stosunku do dzieci z powodu nadużywania alkoholu. Poza tym należy dodać, iż z ogólnej liczby **101** orzeczonych **rozwodów** w **19 %** spraw wskazano na alkohol jako główną przyczynę rozkładu pożycia małżeńskiego.

Rys. 20.

Liczbowe zestawienie wyroków wydanych przez Wydział Rodzinny Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej wg wybranych kwalifikacji, w latach 93 - 95.

Rodzinom z problemem alkoholowym współtowarzyszy problem trudnej sytuacji materialnej czy wręcz ubóstwa. Alkoholizm staje się więc w tych rodzinach przesłanką do ubiegania się o pomoc społeczną.

Tabela 8.

Gospodarstwa domowe objęte pomocą ze względu na wybrane przyczyny problemów (w 1995 r).¹³

L.p.	Powód trudnej sytuacji	liczba gospodarstw	liczba osób w tych gospodarstwach
1.	ogółem	12 082	50 219
2.	rodzina niepełna	1 746	6 305
3.	wielodzietność	2 350	14 412
4.	alkoholizm	1 350	5 594
5.	narkomania	7	22

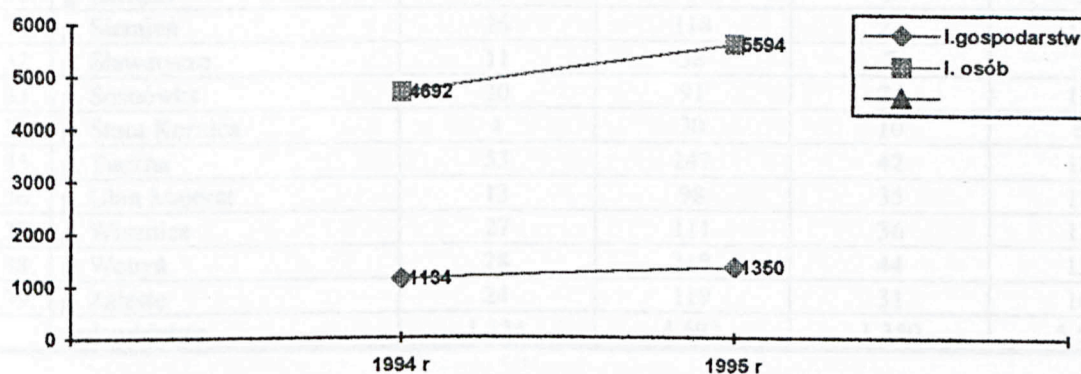
Powyższe zestawienie pokazuje, iż z ogólnej liczby gospodarstw domowych, którym przyznano świadczenia społeczne w formie rzeczowej czy też finansowej, 11 % stanowiły gospodarstwa domowe, w których występuje alkoholizm.

W stosunku do roku 1994 nastąpił 19% - owy przyrost liczby gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną z powodu problemu alkoholowego w tych gospodarstwach oraz 19% - owy przyrost liczby osób objętych tą pomocą.

W województwie białkopodlaskim z pomocy społecznej, do której przyznania przesłanką jest alkoholizm, korzysta 1 808 osób na 100 tys. mieszkańców, czyli 2 % mieszkańców województwa.

Rys. 21.

Liczba gospodarstw domowych oraz liczba osób w tych gospodarstwach, które zostały objęte pomocą społeczną z powodu problemu alkoholowego w latach: 94-95.

¹³ Dane z Wojewódzkiego Zespołu Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej.

Tabela 9.

Liczba gospodarstw domowych oraz liczba osób w tych gospodarstwach, którym Pomoc Społeczna udzieliła wsparcia finansowego i rzeczowego z powodu problemu alkoholowego występującego w tych gospodarstwach (w rozbiciu na poszczególne gminy).

L.p.	Jednostka administracyjna	1994 rok		1995 rok	
		liczba gospodarstw	liczba osób w tych gospodar.	liczba gospodarstw	liczba osób w tych gospodar.
1.	m.Biała Podlaska	291	971	297	1069
2.	m.Międzyrzec Podlaski	21	105	29	143
3.	m.Radzyń Podlaski	97	329	88	301
4.	m i g Terespol	69	273	91	314
5.	m i g Parczew	47	112	93	302
6.	m i g Łosice	31	88	59	242
7.	g. Czemierniki	28	121	25	103
8.	g. Biała Podlaska	40	240	15	83
9.	g. Dębowa Kłoda	1	1	7	12
10.	g. Drelów	12	29	18	82
11.	g. Hanna	10	36	-	-
12.	g. Huszlew	8	55	11	53
13.	g. Jabłoń	11	60	20	129
14.	g. Janów Podlaski	23	119	35	186
15.	g. Kodeń	11	74	29	168
16.	g. Komarówka Podlaska	31	122	40	195
17.	g. Konstantynów	12	54	18	76
18.	g. Kąkolewnica	33	152	28	125
19.	g. Leśna Podlaska	2	9	5	26
20.	g. Łomazy	8	49	24	85
21.	g. Milanów	6	29	7	40
22.	g. Międzyrzec Podlaski	34	159	41	204
23.	g. Olszanka	5	16	3	11
24.	g. Platerów	3	10	6	21
25.	g. Podedwórze	6	20	16	64
26.	g. Piszczac	28	123	35	165
27.	g. Rossosz	4	28	8	41
28.	g. Rokitno	18	92	14	49
29.	g. Radzyń Podlaski	36	241	32	129
30.	g. Sarnaki	2	5	3	14
31.	g. Siemień	26	118	24	128
32.	g. Sławatycze	11	38	7	29
33.	g. Sosnowka	20	91	24	121
34.	g. Stara Kornica	4	30	10	65
35.	g. Tuczna	53	247	42	188
36.	g. Ulan Majorat	13	98	35	183
37.	g. Wisznice	27	111	36	127
38.	g. Wołyn	28	118	44	154
39.	g. Zalesie	24	119	31	167
	województwo	1 134	4 692	1 350	5 594

Rozkład , w poszczególnych gminach województwa , ilości gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną, spowodowaną występowaniem w nich alkoholizmu, oraz ilości osób zamieszkujących w tych gospodarstwach jest zróżnicowany. Największy odsetek osób, które skorzystały z pomocy finansowej i rzeczowej z powodu alkoholizmu w rodzinie, w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców danej gminy odnotowano w:

- g. Tucznia - 4,6 %
- g. Sosnówka - 3,8 %
- g. Kodeń - 3,6 %
- g. Zalesie - 3,6 %
- g. Komarówka Podlaska - 3,5 %

Świadczenia społeczne z tytułu alkoholizmu w rodzinie objęły najmniejszą liczbę osób (w stosunku do ogółu mieszkańców) w następujących gminach:

- g. Hanna - 0 %
- g. Sarnaki - 0,2 %
- g. Dębowa Kłoda - 0,2 %
- g. Olszanka - 0,3 %
- g. Platerów - 0,4 %.

W statystycznym gospodarstwie domowym, dotkniętym problemem alkoholowym, zamieszkują średnio 4 osoby, co oznacza, że trzy z nich muszą borykać się z różnymi problemami, m.in. finansowymi, ponieważ ktoś z rodziny nadużywa alkoholu.

CZEŚĆ II

**STAN ZASOBÓW
W SFERZE**

**ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH**

**w województwie białskopodlaskim
w 1995 roku.**

PROFILAKTYKA

1.	Łączna liczba młodzieży uczestniczącej w różnego typu programach profilaktycznych realizowanych w 1995 r. na terenie szkół i placówek oświatowo-wychowawczych województwa białskopodlaskiego (z pominięciem prelekcji i pogadanek)	3 375
2.	Liczba młodzieży uczącej się we wszystkich typach szkół podstawowych, zawodowych i średnich na terenie województwa	53 745
3.	% - owy udział młodzieży biorącej udział w programach profilaktycznych realizowanych w 1995 r. na terenie szkół i placówek oświatowo - wychowawczych , w ogólnej populacji uczącej się młodzieży	6 % ¹
4.	Ilość placówek oświatowo - wychowawczych na terenie województwa, w których realizowano różnego typu programy profilaktyczne	52
5.	Łączna liczba placówek oświatowo - wychowawczych działających na terenie województwa	219
6.	% - owy udział szkół i placówek oświatowo-wychowawczych, w których realizowano różnorodne programy profilaktyczne, w ogólnej liczbie szkół działających na terenie województwa	34 % ²
7.	Liczba nauczycieli i wychowawców bezpośrednio zaangażowanych w realizację programów profilaktycznych na terenie województwa w 1995 r.	109
8.	Łączna liczba nauczycieli i wychowawców zatrudnionych we wszystkich typach szkół oraz placówkach oświatowo - wychowawczych	4 136
9.	% - owy udział nauczycieli - realizatorów programów profilaktycznych w ogólnej populacji nauczycieli zatrudnionych we wszystkich typach szkół i placówkach oświatowo-wychowawczych województwa	2,6 % ³
10.	Liczba rodziców uczestniczących w programach profilaktycznych realizowanych na terenie szkół i placówek oświatowo-wychowawczych	1 347

¹ W 1994 r programami profilaktycznymi objęto 9,95 % uczącej się młodzieży.

² W 1994 r programy profilaktyczne realizowane były w 55,2 % ogółu szkół i placówek oświatowo-wychowawczych województwa białskopodlaskiego.

³ W 1994 r nauczyciele-realizatorzy programów profilaktycznych stanowili 5,5 % ogółu zatrudnionych nauczycieli

PROGRAMY PROFILAKTYCZNE REALIZOWANE W SZKOŁACH, PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH ORAZ W GMINACH, NA TERENIE WOJEWÓDZTWA BIAŁSKOPODLASKIEGO, W 1995 r.

Nazwa programu	kategorie adresatów	czas trwania programu (w godzinach)	rozmiary populacji bezpśrednio uczestniczącej w programie	treść programu
" Spójrz inaczej "	uczniowie klas: I - IV szkół podstawowych	21 - 24	klasa	edukacyjno-rozwojowy
" II Elementarz "	uczniowie klas: VII - VIII szkół podstawowych oraz klas I - III szkół średnich, rodzice.	przeciętnie: 14	klasa	edukacyjno-profilaktyczny
" Nasze spotkania "	uczniowie klas VIII szkół podstawowej	24	klasa	edukacyjno-profilaktyczny
" To jest Twoja decyzja "	uczniowie klas VIII szkół podstawowej	20	mała grupa	ogólnorozwojowy
" NOE " ⁴	uczniowie klas: VII - VIII szkół podstawowych oraz I - II szkół średnich	4	duża grupa - kilka klas	edukacyjno - profilaktyczny

⁴ Program " NOE " został wdrożony jako nowy program edukacyjno - profilaktyczny ; pozostałe programy realizowane są na terenie województwa od kilku lat.

KADRA PRZYGOTOWANA DO PROWADZENIA PROGRAMÓW
Z ZAKRESU PROFILAKTYKI PRZECIWALKOHOLOWEJ
(adresowanych do uczniów i rodziców wszystkich typów szkół)⁵

L.p.	Nazwa programu	Ilość osób przeszkolonych ogółem	Ilość osób przeszkolonych w 1995 r.
1.	" Spójrz inaczej "	129	30
2.	" Dziękuję, nie ! "	90	-
3.	" Nasze spotkania ".	36	-
4.	" Elementarz alkoholowy ".	95	31
5.	" To jest Twoja decyzja ".	16	-
6.	" NOE "	3	3
	Razem :	369	64

⁵ Imienny wykaz osób przygotowanych do prowadzenia programów profilaktycznych można uzyskać u Pełnomocnika Wojewody d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

LECZNICTWO ODWYKOWE

- profesjonaliści z zakresu leczenia odwykowego - pracujący w placówkach odwykowych na terenie województwa - uczestniczący w 1995 r. w specjalistycznych szkoleniach z zakresu terapii uzależnień.

SWOPA - Studium Wiedzy o Problemach Alkoholowych,

SPP - Studium Pomocy Psychologicznej,

STU - Studium Terapii Uzależnień

	SWOPA	SPP	STU	inne wojewódzkie	inne centralne	staże kliniczne
lekarze	-	1	-	-	-	-
psychologowie (terapeuci)	-	-	1	-	-	-
terapeuci (inni z wyższym wykształceniem)	-	-	-	-	-	1
pielęgniarki	1	-	-	-	-	-
instruktorzy terapii	-	-	1	-	-	-

**PROGRAMY TERAPEUTYCZNE REALIZOWANE W AMBULATORYJNYCH
PLACÓWKACH ODWYKOWYCH**

- minimum 16 godzin / m-c oddziaływań terapeutycznych na 1 pacjenta.

Adres placówki	dla osób uzależnionych	dla osób współ - uzależnionych	dla dzieci	inne
Wojewódzka Poradnia Odwykowa Biała Podlaska ul. Warszawska 14	TAK	TAK	NIE	NIE

**PROGRAMY TERAPEUTYCZNE REALIZOWANE W STACJONARNYCH
ODDZIAŁACH LECZENIA ODWYKOWEGO**

- minimum 36 godz./ m-c oddziaływań terapeutycznych na 1 pacjenta.

Adres placówki	dla osób uzależnionych	dla osób współuzależnionych	dla dzieci	inne	detox
Oddział Odwykowy Szpitala Rejonowego w Parczewie ul. Kościelna 124 (15 łózek)	TAK	TAK	NIE	TAK rodzin	NIE

LECZNICTWO ODWYKOWE

ETATOWI PRACOWNICY PLACÓWEK ODWYKOWYCH ⁶						
TYP I ADRES PLACÓWKI	Dostępność usług	LEKARZ	PIELĘGNIARKA	PSYCHOLOG / TERAPEUTA	INSTRUKTOR TERAPII ODWYKOWEJ	PERSONEL POMOCNICZY
Wojewódzka Poradnia Odwykowa 21-500 Biała Podlaska ul. Warszawska 14 tel. 43-44-67	pn. czw. 7.30 - 15.00 wt. śr. pt. 7.30 - 20.00	-	2	1	1 oraz 2 umowa zlecenie	1 umowa-zlecenie
Poradnia Odwykowa 08-200 Łosice ul. Narutowicza 6 tel. 57-22-91	codziennie: 8.00 - 15.45	-	1	-	-	-
Poradnia Odwykowa 21-350 Międzyrzec Podlaski ul. Warszawska 38 tel. 71-22-63	codziennie: 8.00 - 15.00 środa: 8.00 - 20.00	-	-	-	1 umowa-zlecenie	-
Poradnia Odwykowa 21-200 Parczew ul. 11-go Listopada 48 tel. 54-15-43	pn. 10.00 - 18.00 wt. 12.00 - 18.00 śr. 8.00 - 18.00	-	-	-	-	-
Poradnia Odwykowa 21-300 Radzyń Podlaski ul. Wysznińska 111 tel. 52-14-62	codziennie: 8.00 - 15.00 środa: 16.00 - 20.00	1/4 etatu	-	1 umowa-zlecenie	3 umowa-zlecenie	-
Wojewódzki Szpital dla Nerwów i Psychicznie Chorych 21-350 Suchowola tel. 363 Wóhyni	całą dobę	1 umowa-zlecenie	-	2 umowa-zlecenie	-	-
Szpital Rejonowy, Oddział Odwykowy 21-200 Parczew ul. Kościelna 124 tel. 54-15-41 w. 103	całą dobę	-	3	1	2 umowa-zlecenie	-

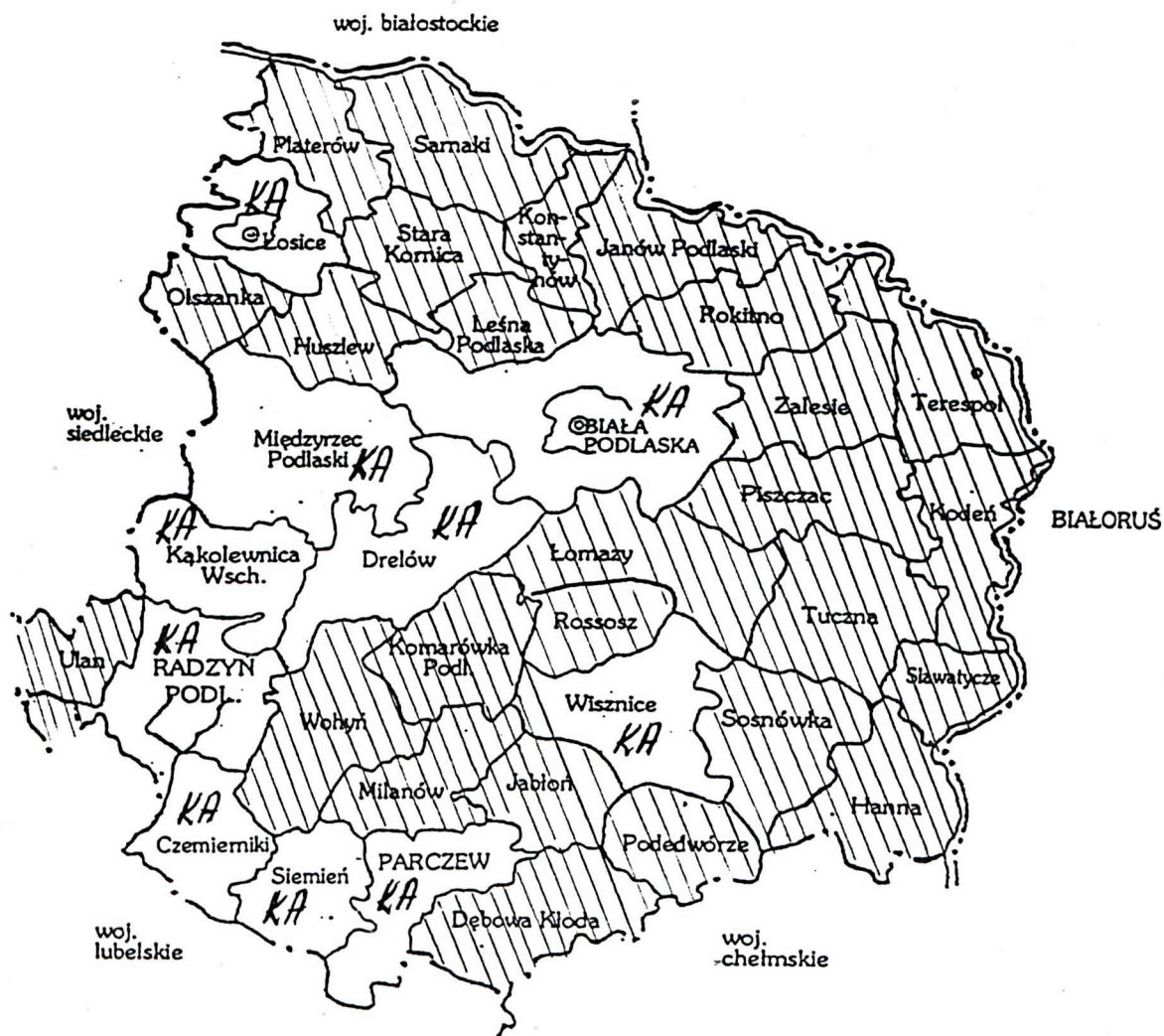
⁶ poza wymienionymi pracownikami etatowymi i pracującymi na podst. umów-zleceń, w placówkach odwykowych świadczą usługi (w ramach przydziałów czynności): WPO Biała Podlaska - 2 lekarzy z WPZP, PO Łosice - 1 lekarz z Poradni Dermatologicznej i 1 psycholog z PZP, PO Międzyrzec Podlaski - 1 lekarz, 1 pielęgniarka i 1 psycholog z PZP, PO Parczew - 1 lekarz i 1 pielęgniarka z PZP, PO Radzyń Podlaski - lekarze, pielęgniarki, psycholog z Oddziału Psychiatrycznego Szpitala Rejonowego w Radzynie Podl., WSDNIPCh w Suchowoli - lekarze i pielęgniarki szpitala.

**GMINNE PROGRAMY PROFILAKTYCZNE ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH**
- finansowanie gminnych programów:

l.p.	Jednostka administracyjna	wysokość środków wykorzystanych na realizację programu w 1995 r.	jaki odsetek całego budżetu gminy stanowiły środki na realizację gminnego programu (w %)	wysokość środków zaplanowanych na realizację gminnego programu w 1996 r.	wysokość dotacji z budżetu wojewody na realizację gminnego programu w 95 r.
1.	m.Biała Podlaska	7 500	0,04	10 000	-
2.	m.Międzyrzec Podlaski	-	-	5 000	-
3.	m.Radzyń Podlaski	1 327	0,02	2 000	-
4.	m i g. Łosice	3 721	0,10	3 000	-
5.	m i g. Parczew	-	-	-	1 000
6.	m.Terespol	1 451	0,04	3 000	2 200
7.	g. Czemierniki	1 353	0,11	1 500	-
8.	g. Dębowa Kłoda	-	-	2 000	-
9.	g. Drelów	1 863	0,12	2 500	-
10.	g. Hanna	-	-	300	-
11.	g. Huszlew	-	-	-	-
12.	g. Jabłoń	424	0,03	2 000	1 000
13.	g. Janów Podlaski	-	-	1 804	-
14.	g. Kodeń	-	-	300	-
15.	g. Komarówka Podlaska	-	-	-	-
16.	g. Konstantynów	-	-	-	-
17.	g. Kąkolewnica	-	-	-	-
18.	g. Leśna Podlaska	-	-	200	-
19.	g. Łomazy	260	0,02	-	-
20.	g. Międzyrzec Podlaski	1 208	0,04	5 000	-
21.	g. Milanów	-	-	1 000	-
22.	g. Olszanka	-	-	1 000	-
23.	g. Piszczac	-	-	2 200	-
24.	g. Platerów	-	-	-	-
25.	g. Podedwórze	-	-	1 000	-
26.	g. Radzyń Podlaski	600	0,02	-	-
27.	g. Rokitno	-	-	500	-
28.	g. Rossosz	421	0,06	2 500	1 000
29.	g. Sarnaki	-	-	2 000	-
30.	g. Siemień	-	-	-	-
31.	g. Sławatycze	63	0,01	500	-
32.	g. Sosnowka	487	0,05	1 500	1 500
33.	g. Stara Kornica	-	-	-	-
34.	g. Terespol	99	0,004	3 000	300
35.	g. Tucznia	-	-	-	-
36.	g. Ulan Majorat	-	-	-	-
37.	g. Wisznice	1 366	0,05	1 500	-
38.	g. Wołyn	2 160	0,11	1 000	-
39.	g. Zalesie	209	0,01	500	-
40.	g. Biała Podlaska	192	0,01	500	-

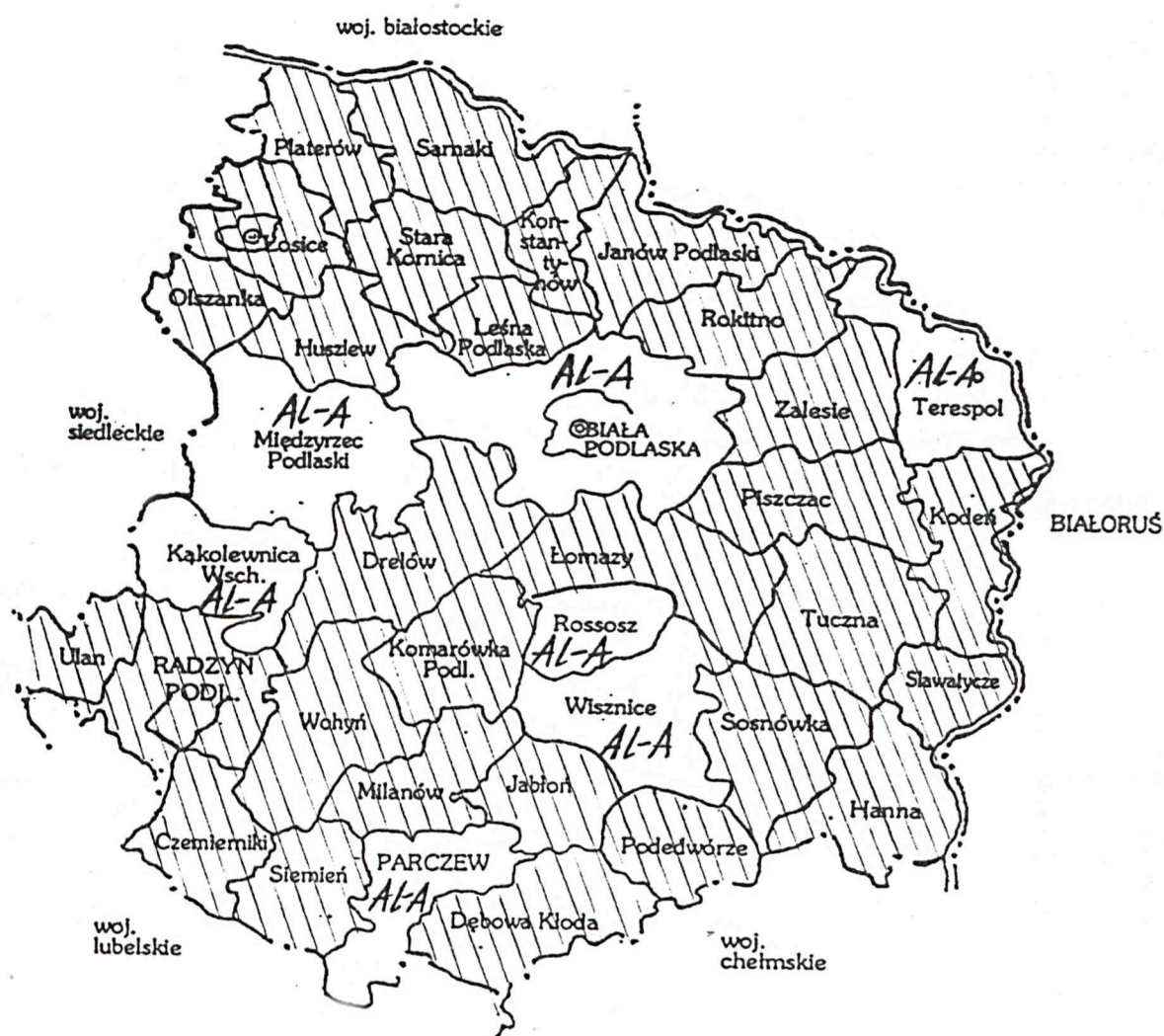
GRUPY SAMOPOMOCOWE I GMINNE KOMISJE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH NA TERENIE WOJEWÓDZTWA.

L.p.	Jednostka administracyjna	liczba klubów abstynen - ta	liczba grup AA	liczba grup Al - Anon	liczba grup Al-Ateen	liczba grup DDA	Gminna Komisja d/s RPA
1.	m.Biała Podlaska	2	3	1	1	-	tak
2.	m.Międzyrzec Podlaski	1	1	1	-	-	tak
3.	m.Radzyń Podlaski	1	1	-	-	-	tak
4.	m.Terespol	-	1	1	-	-	tak
5.	m i g. Łosice	1	1	-	-	-	tak
6.	m i g. Parczew	2	2	1	-	-	tak
7.	g. Biała Podlaska	-	-	-	-	-	tak
8.	g. Czemierniki	1	1	-	-	-	tak
9.	g. Dębowa Kłoda	-	-	-	-	-	tak
10.	g. Drelów	1	1	-	-	-	tak
11.	g. Hanna	-	-	-	-	-	nie
12.	g. Huszlew	-	-	-	-	-	tak
13.	g. Jabłoń	-	-	-	-	-	tak
14.	g. Janów Podlaski	-	-	-	-	-	tak
15.	g. Kąkolewnica	1	1	1	-	-	tak
16.	g. Kodeń	-	-	-	-	-	tak
17.	g. Komarówka Podlaska	-	-	-	-	-	tak
18.	g. Konstantynów	-	-	-	-	-	tak
19.	g. Leśna Podlaska	-	-	-	-	-	tak
20.	g. Łomazy	-	-	-	-	-	tak
21.	g. Międzyrzec Podlaski	-	-	-	-	-	tak
22.	g. Milanów	-	-	-	-	-	tak
23.	g. Olszanka	-	-	-	-	-	tak
24.	g. Piszczac	-	-	-	-	-	tak
25.	g. Platerów	-	-	-	-	-	tak
26.	g. Podędwórze	-	-	-	-	-	tak
27.	g. Radzyń Podlaski	-	-	-	-	-	tak
28.	g. Rokitno	-	-	-	-	-	tak
29.	g. Rossosz	-	1	1	-	-	tak
30.	g. Sarnaki	-	-	-	-	-	tak
31.	g. Siemień	1	1	-	-	-	tak
32.	g. Sławatycze	-	-	-	-	-	tak
33.	g. Sosnówka	-	-	-	-	-	tak
34.	g. Stara Kornica	-	-	-	-	-	tak
35.	g. Terespol	-	-	-	-	-	tak
36.	g. Tuczn	-	-	-	-	-	tak
37.	g. Ulan Majorat	-	-	-	-	-	tak
38.	g. Wisznice	1	1	1	-	-	tak
39.	g. Wohyń	-	-	-	-	-	tak
40.	g. Zalesie	-	-	-	-	-	tak
	Razem :	12	15	7	1	0	39 / 40

Grupy samopomocowe działające w poszczególnych gminach.**A/. kluby abstynenta - oznaczenie na mapie : KA**

Grupy samopomocowe działające w poszczególnych gminach.

C/. grupy Al-Anon; tworzone przez osoby współuzależnione
oznaczenie na mapie - Al-A

Grupy samopomocowe działające w poszczególnych gminach.

D/. grupy Al-Ateen - Alcoholics Anonymous Teenagers;
tworzone przez młodzież i dzieci z domów z problemem alkoholowym
oznaczenie na mapie - Al-At.

PUNKTY INFORMACYJNO - KONSULTACYJNE

L.p.	adres punktu numer telefonu	liczba osób zatrudnionych do obsługi, kompetencje	dni i godziny dyżurów	zakres usług i forma pomocy
1.	Biała Podlaska ul. Warszawska 15 43-54-37	2 prawnik koalkoholik po SPP	pn. wt. czw. 10.00 - 15.00	poradnictwo, pomoc w opra- cowywaniu pism procesowych, dystrybucja wydawnictw
2.	Parczew ul Warszawska 24 54-13-11	2 pedagog, koalkoholik po SPP	2 razy w tyg. po 3 godziny	poradnictwo dla osób z problemem alkoholowym
3.	Terespol ul. Janowska 12 75-22-65	2 pielęgniarka trzeźwy alkoholik	pn. 15.00 - 19.00 śr. 15.00 - 21.00	poradnictwo dla osób z problemami alkoholowymi
4.	Sosnówka lokal przy Ośrodku Zdrowia, tel. 9	1 trzeźwy alkoholik po SPP	2 razy w tyg. po 3 godz.	poradnictwo dla osób z problemami alkoholowymi
5.	Jabłoń 54-91-10	2 pedagog trzeźwy alkoholik	wt. pt. 9.00 - 13.00	poradnictwo dla osób z problemami alkoholowymi

W 1995 r. uruchomiono jeden nowy punkt informacyjno-konsultacyjny.

ŚWIETLICE SOCJOTERAPEUTYCZNE

Ogólna liczba świetlic socjoterapeutycznych działających na terenie województwa białkopodlaskiego w 1995 r.	4
Ilość świetlic uruchomionych w 1995 r.	2
Ogólna liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach organizowanych przez świetlice socjoterapeutyczne w 1995 r.	461
Ogólna liczba wychowawców i nauczycieli pracujących w świetlicach socjoterapeutycznych	12
Wychowawcy i nauczyciele świetlic mający specjalistyczne, podyplomowe przeszkolenie w zakresie psychoterapii, psychoedukacji.	8
Ilość świetlic socjoterapeutycznych, działających na terenie województwa, w których realizowano programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży	3
Odsetek wychowanków świetlic uczestniczących w programach profilaktycznych	83 %
Odsetek wychowawców i nauczycieli pracujących w świetlicach, bezpośrednio zaangażowanych w realizację programów profilaktycznych	90 %
Wysokość nakładów finansowych z budżetu wojewody, przeznaczonych w 1995 r. na działalność świetlic socjoterapeutycznych	2 250 zł.

TELEFONY ZAUFANIA

miejsowość	numer telefonu	dni i godziny dyżurów
Biała Podlaska przy Poradni Psychologiczno - - Pedagogicznej nr 1 ul. Warszawska 11	988 młodzieżowy telefon zaufania	pn. - pt. : 8.00 - 17.00 sob. 8.00 - 13.00
Biała Podlaska przy Punkcie Informacyjno - - Konsultacyjnym ul. Warszawska 15	43-54-37 poradnictwo w sprawach przemocy w rodzinie	pn. wt. czw. 10.00 - 15.00

**SZKOLENIA Z ZAKRESU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH REALIZOWANE NA TERENIE
WOJEWÓDZTWA W 1995 R.**

L.p.	Szkolona grupa zawodowa	Organizator szkolenia	Czas trwania szkolenia	Liczba absolwentów
1.	nauczyciele	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 w Białej Podlaskiej	40 godzin	14
2.	nauczyciele	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 w Białej Podlaskiej	60 godzin	16
3.	koordynatorzy gminnych programów rozwiązywania problemów alkoholowych	Pełnomocnik Wojewody d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	10 godzin	36

CZĘŚĆ III - PODSUMOWANIE

Zaprezentowane w niniejszym " Raporcie ... " dane oraz zgromadzone w trakcie badań sondażowych¹ wyniki, pozwalają stwierdzić, iż w 1995 r, w stosunku do roku poprzedniego, w województwie białkopodlaskim:

- ↪ Wzrosła liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- ↪ Spada dynamika wzrostu ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- ↪ Zmniejszyły się gminne limity nowych zezwoleń na sprzedaż alkoholu.
- ↪ Nastąpił nieznaczny wzrost ilości mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży alkoholu.
- ↪ Punkty sprzedaży napojów alkoholowych dość często są zlokalizowane w zbyt małej odległości od placówek oświatowo - wychowawczych.
- ↪ Nie we wszystkich punktach realizowany jest zakaz sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim
- ↪ Rynek alkoholowy zdominowany jest przez punkty sprzedaży piwa.
- ↪ Wzrasta liczba hospitalizowanych z powodu przewlekłego zapalenia trzustki.
- ↪ W Poradniach Zdrowia Psychicznego oraz w Poradniach Odwykowych wzrasta liczba pacjentów z psychotycznymi i niepsychotycznymi schorzeniami o podłożu alkoholowym.
- ↪ Wzrasta liczba hospitalizowanych z powodu w/w schorzeń.
- ↪ Zwiększa się liczba pacjentów pierwszorazowych ze schorzeniami o etiologii alkoholowej.
- ↪ Wzrasta zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, powodowane przez nietrzeźwych użytkowników dróg.

¹ " Raport z monitorowania problemów alkoholowych w województwie białkopodlaskim - wyniki badań sondażowych " - Pełnomocnik Wojewody d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Biała Podlaska 1996 r. Badania zostały przeprowadzone w październiku 1995 r.

- Wzrosła liczba wypadków spowodowanych przez nietrzeźwych użytkowników dróg oraz liczba zabitych i rannych w tych wypadkach.
- Rejestry policyjne odnotowały wzrost ilości zatrzymanych, podejrzanych o dokonanie przestępstwa pod wpływem alkoholu.
- Najczęściej popełnianymi przestępstwami " w związku z alkoholem " są: gwałty, znęcanie się nad rodziną, czynna napaść na funkcjonariusza publicznego, zabójstwa.
- Zakłóceń porządku publicznego najczęściej dopuszczają się nietrzeźwizonaci mężczyźni, w przedziale wiekowym: 20 - 40 lat, bez zawodu lub niepracujący.
- Wzrosła ilość interwencji domowych Policji z powodu awantur, bójek, znęcania się nad rodziną pod wpływem alkoholu.
- Wzrosła liczba prawomocnych orzeczeń sądów o pozbawieniu władzy rodzicielskiej, z powodu nadużywania alkoholu przez rodziców.
- Coraz wyższy odsetek mieszkańców województwa korzysta z pomocy społecznej, z powodu trudnej sytuacji materialnej, uwarunkowanej alkoholizmem w rodzinie.
- Drastycznie wzrasta ilość spraw sądowych w stosunku do nieletnich, przede wszystkim w związku z demoralizacją, nadużywaniem alkoholu jako przejawem demoralizacji, popełnieniem czynu karalnego pod wpływem alkoholu.
- Spadła liczba uczniów objętych cyklicznymi programami profilaktyki przeciwalkoholowej.
- Poziom wiedzy uczniów na temat szkodliwości nadużywania alkoholu jest dość niski.
- Zasięg picia alkoholu wśród młodzieży jest znaczny. Na poziomie szkolnictwa ponadpodstawowego do systematycznej konsumpcji alkoholu przyznaje się co czwarty uczeń.
- Wzrosła liczba kadry przygotowanej do prowadzenia profilaktyki przeciwalkoholowej, adresowanej do uczniów i rodziców.
- Większość gmin nie wypracowała własnego programu " Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych."

↪ 55 % gmin nie przeznaczyło żadnych środków finansowych na realizację " Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ".

↪ Wzrosła liczba grup samopomocowych, adresowanych do osób z problemem alkoholowym.

SPIS TREŚCI

	str.
CZEŚĆ I - DANE URZĘDOWE	
Rynek alkoholowy	1
Alkohol a zdrowie	10
Zaburzenia zachowania spowodowane nietrzeźwością	17
A/. Alkohol a bezpieczeństwo na drogach	17
B/. Zakłócenia porządku publicznego	21
B1/. Działalność instytucjonalna w doprowadzeniu osób do wytrzeźwienia	21
C/. Przestępstwa	24
Sprawy karne wobec nieletnich	28
Wpływ alkoholu na życie rodzinne	29
CZEŚĆ II - STAN ZASOBÓW W SFERZE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	
Profilaktyka	33
Programy profilaktyczne realizowane w szkołach, placówkach oświatowych oraz w gminach	34
Kadra przygotowana do prowadzenia programów z zakresu profilaktyki przeciwalkoholowej	35
Lecznictwo odwykowe	36
Gminne programy profilaktyczne - finansowanie gminnych programów	38
Grupy samopomocowe i Gminne Komisje Rozwiązywania problemów Alkoholowych w poszczególnych gminach	39
Punkty Informacyjno - Konsultacyjne	44
Świetlice socjoterapeutyczne	45
Telefony Zaufania	46
Szkolenia z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych realizowane na terenie województwa	47
CZEŚĆ III - PODSUMOWANIE	48
SPIS TREŚCI	51

